දළදා වත්ථු ප්‍රකරණය.

දසදෘත වස්තුප්‍රකරණය.

{ පළමුවෙනි කාණ්ඩය }

උගත් සවාමීන්වහන්සේ කෙනෙකුන්ලවා

ශුද්ධකරවාගෙණ

මරදානේ

ඇස්. පීරිස් සිල්වාඩිනා

මාවිසින්

පානදුරේ

සමයවිනෝදය, යන්ත්‍රාලයෙහි

මුද්‍රණය කරවනලදී.

1898.

දසදානවත්ථුප්පකරණං.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

යො සන්නිසින්නො වරබොධිමූලෙ
මාරස්ස සෙනං මහතිං විජෙත්වා,
සම්බොධිමාගඤ්ඡි අනන්තඤාණො
ලොකුත්තමො තං පනමාමි බුද්ධං.

අට්ඨඞ්ගිකො අරියපථො ජනානං
මොක්ඛප්පවෙසාය උජූ ච මග්ගො,
ධම්මො අයං සන්තිකරො පණීතො
නිය්‍යානිකො තං පනමාමි ධම්මං.

සඞ්ඝො විසුද්ධො වරදක්ඛිණෙය්‍යො
සන්තින්ද්‍රියො සබ්බමලප්පහීනො,
ගුණෙහිනෙකෙහි සමිද්ධිපත්තො
අනාසවො තං පනමාමි සඞ්ඝං.

සුණාථ තුම්හෙ වචනං මමෙතං
යං දානමෙතං දසධා පකිණ්ණං,
සුත්තන්ත යථා භාසති ලොකනාථො
තථෙ'ව තං 'දානි පකාසයිස්සං.

අන්නඤ්ච පානං අථ වත්ථ යානං
මාලංච ගන්ධච විලෙපනච,
සෙය්‍යංච ආවාස පදීපෙය්‍යංච
ඉමෙ දස දානම්හි බුද්ධවණ්ණිතා.

අනෙකරූපෙහි රසෙහි යුත්තං
අන්නං නරො භුඤ්ජති සබ්බකාලෙ,
න ජතු ජානාති ඛුදාය දුක්ඛං
අන්නප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

සුසංඛතං ගන්ධරසූපපන්නං
නානාවිධං ඵාණිතසක්ඛරාදිං,
පිවන්ති කාලෙ වරපානකං යෙ
පානප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

කොසෙය්‍යකප්පාසිකකම්බලානි
දුකූලපත්තුණ්ණකනාමිකානි,
වත්ථානි සෙවන්ති සුභානි මච්චා
වත්ථප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

යෙ හත්ථියානං අථ අස්සයානං
රථගගයානං සිවිකාච යානං,
තෙ තං සමාරුය්හ චරන්ති ලොකෙ
යානප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

මාලං විචිත්‍රං සුරභිං සුගන්ධං
වටංසකං චුම්බටකං විභූතං,
ධාරෙන්ති මාලං මනුජා මනුඤ්ඤං
මාලප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

උතුක්කමං ධූපනිසෙය්‍යගබ්භං
චුණ්ණෙන ධූමෙන ච එකමිස්සං,
නරා පවායන්ති සරීරගන්ධං
ධූමප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

කප්පූරරුක්ඛං තගරං තුරුක්ඛං
කාලාගරු චන්දනකුඞ්කුමංච,
සදා විලිම්පන්ති විලෙපනං යෙ
විලෙපදානස්ස ඵලං වදන්ති.

සුවණ්ණපාදෙ මණිචිත්තනගෙස
කොසෙය්‍යපච්චත්ථරණෙ මහග්ඝෙ,
සයන්ති පල්ලඞ්කවරෙ මනුස්සා
සෙය්‍යප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

පාසාදගබ්භෙ රමණීයරූපෙ
ගන්ධබ්බවාදෙහි උපට්ඨහන්තා,
වසන්ති තස්මිං පරිසා සමිද්ධා
ආවාසදානස්ස ඵලං වදන්ති.

පසාදචක්ඛූහි නරා සමිද්ධා
සුනිම්මලා දිබ්බසමානනෙත්තා,
පප්පොන්ති තෙ ධම්මමයඤ්ච චක්ඛුං
දීපප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

පකාසිතං මෙ දසවත්ථුදානං
යමෙකමෙකං විවිධානිසංසං,
ආදී ජිනානං දසපාරමීනං
විසුද්ධිහි තං පූරසිතබ්බමෙවා 'ති.

දසදානවත්ථුකථා.

"අනෙකරූපෙහි රසෙහි යුත්තං
අන්නං නරො භුඤ්ජති සබ්බකාලං;
න ජාතු ජානාති ඛුද්දාය දුක්ඛං
අන්නප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති"

ඉති එත්ථ අන්නදානං නාම.

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා දක්ඛිණෙය්‍යෙසු තාදිසු;
තෙ සමිජ්ඣන්ති සබ්බත්ථ අනුරුද්ධො යථා පුරෙ.

භූතපුබ්බං තදා ආසි අන්නභාරො 'ති විස්සුතො;
දළිද්දො කපණො එකො තිණහාරෙන ජීවති.

සොහි පච්චෙකබුද්ධස්ස උපරිට්ඨස්ස තාදිනො;
පසන්නො අත්තනො භත්තං දත්වා ච ඉදමබ්‍රවි.

හෙනෙන අන්නදානෙන මා මෙ දළිද්දියං අහු;
නත්ථී 'ති වචනංනාම මාගමෙත්ථ භවෙ භවෙ.

පච්චෙකබුද්ධො තං සුත්වා අන්නභාරස්ස පත්ථනං;
දානෙනස්සානුමොදෙතුං ඉමාගාථා අභාසසී.

ඉච්ඡිතං පත්ථිතං තුය්හං ඛිප්පමෙව සමිජ්ඣතු;
සබ්බෙ පූරෙන්තු සඞ්කප්පා චන්දො පණ්ණරසො යථා.

ඉච්ඡිතං පත්ථිතං තුය්හං ඛිප්පමෙව සමිජ්ඣතු,
සබ්බෙ පූරෙන්තු සඞ්කප්පා මණී ජොතිරසො යථා.

ඉමාහි වීහි ගාථාහි තස්ස දානානුමොදනං,
කත්වා පච්චෙකබුද්ධො සො තතො ඨානා අපක්කමි.

කම්මස්සෙව විපාකෙන බුද්ධුප්පාදෙ ඉධාගතො,
සො ඛත්තියකුලෙ ජාතො අනුරුද්ධොති විස්සුතො.

සාලීනං තණ්ඩුලං භත්තං සුධාභිගන්ධකාලකං,
අඛණ්ඩං සාධුකං පක්කං මනුඤ්ඤං චාරුදස්සනං.

සුවණ්ණථාලපක්ඛිත්තං සුචිමංසූපසෙචනං,
වණ්ණගන්ධරසූපෙතං අන්නං භුඤ්ජති සබ්බදා.

සමිද්ධො භොගසම්පන්නො සුඛුමාලො සුඛෙධිතො,
නත්ථීති'පි නජානාති පුබ්බකම්මං සමිජ්ඣති.

සො සාසනෙ පබ්බජිතො සම්පජානො බහුස්සුතො,
තිස්සො විජ්ජා අභිඤ්ඤාය දිබ්බචක්ඛුන්තමුත්තමං.

ඉද්ධිවිධා දිබ්බසොතං පරචිත්තවිදූ තථා,
පුබ්බජාතිදිබ්බචක්ඛු ආසවක්ඛයමජ්ඣගා.

ආලොකඵරණං කත්වා තෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා,
ලොකධාතුසහස්සානි නෙමිවට්ටාපි අද්දස.

තතො සො තෙන දිබ්බෙන විසුද්ධෙන නාම චෙතසා,
පුබ්බෙනිවාසං සරිත්වා විපාකං සමිඤ්ජිනති.

අන්නභාරො පුරෙ ආසි දලිද්දො තිණහාරකො,
පිණ්ඩපාතො මයා දින්නො උපරිට්ඨස්ස තාදිනො.

පස්සථ අප්පමත්තම්පි භත්තං දින්නං මයා පුරෙ,
අනන්තභොගජාතොම්හි එකභත්තස්සිදං ඵලං.

ඉච්චෙවං අනුරුද්ධත්ථෙරෙන බුද්ධන්තරෙ අන්නභාරකාලෙ, උපරිට්ඨස්ස පච්චෙකබුද්ධස්ස දින්නපිණ්ඩපාතස්ස අයං ආනිසංසො.—

තෙන වුත්තං.

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා දක්ඛිණෙය්යෙසු තාදිසු,
තෙ සමිජ්ඣන්ති සඞ්කප්පා අනුරුද්ධො යථා පුරෙ'ති.

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු,
තෙ සමිජ්ඣන්ති සඞ්කප්පා නාගදත්තො යථා පුරෙ.

කථං?— එකස්මිං පන සමයෙ භගවා ජේතවනමහාවිහාරෙ විහාසි, තදා ආයස්මා සීවලිත්ථෙරො පඤ්චහි භික්ඛුසතෙහි සද්ධිං හිමවන්තං චාරිකං චරමානො යෙන ගන්ධමාදනපබ්බතො තෙනුපසඞ්කමි, නාගදත්තො දෙවරාජාපි ථෙරස්ස ආගමනං දිස්වා "අය්‍යො නො ආගතො"ති හට්ඨතුට්ඨචිත්තො හුත්වා ථෙරස්ස ආගතකාලතො පට්ඨාය සත්තදිවසෙසු එකදිවසං ඛීරපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං දධිපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං නවනීතපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං සප්පිපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං හිරුදකපායාසපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං පඤ්චගොරසපිණ්ඩපාතං අදාසි, එකදිවසං චතුමධුරපිණ්ඩපාතං අදාසි, සත්තසු වාරෙසු පණීතපණීතභොජනමෙව අදාසී'ති වෙදිතබ්බං. 'භික්ඛුසංඝො දෙවපුත්තස්ස අපරියන්තකං පඤ්චගොරසපිණ්ඩපාතදානං දිස්වා එවමාහ "පස්සථාවුසො දෙවරඤ්ඤො තෙජවන්තුයා දුස්සමානා පඤ්ඤායන්ති, න චිරං නාදධිනිම්මිතං න නවනීතං ලද්ධං නසප්පි පාපිතං පඤ්ඤායති, අථ ච පන දෙවපුත්තො අපරියන්තමෙව පඤ්චගොරසපටිසංයුත්තං පිණ්ඩපාතං දෙතී'ති තංකාරණං පුච්ඡන්තො එවමාහ.

දෙවරාජ කථං ලද්ධා ඉදං සබ්බං සමිජ්ඣති,
කිං තෙ පුරෙ කතං කම්මං බ්‍රූහි තාව සුණොම තෙ'ති

දෙවපුත්තො ච ගාථමාහ,

භගවන්ත මයා කස්සපම්හි භික්ඛුසංඝො උපට්ඨිතො
ඛීරභත්තං තදා දින්නං ඵලං'දානි සමිජ්ඣතී'ති

එවං දෙවපුත්තො භික්ඛුසංඝස්ස අත්තනො පුබ්බකම්මං විත්ථාරෙන්තො ආරොචෙතුකාමො "අහං හි භන්තෙ කස්සපදසබලස්ස කාලෙ එකස්මිං කුලෙ නිබ්බත්තො'ම්හි සො අහං සත්ථුසන්තිකා ධම්මං සුත්වා භික්ඛුසංඝස්ස ඛීරසලාකභත්තං දත්වා තදා වීසතිවස්සසහස්සානි භික්ඛුසංඝස්සත්ථාය නිච්චකාලං සුසජ්ජිතං කත්වා නානාවිධසප්පිමධුසක්ඛරාදීහි යොජිතං ඛීරභත්තං අදාසිං, අනන්තරභත්තං පඤ්චගොරසවසෙනෙව සංඝං සන්තප්පෙසිං, සොහං තාව යාවතායුකං ඨත්වා පුඤ්ඤකම්මං කත්වා තතො චවිත්වා ඉමස්මිං ගන්ධමාදනපබ්බතෙ කනකවිමානෙ අච්ඡරාසහස්සපරිකිණ්ණො නාගදත්තො නාම භුම්මානං දෙවානං මහිද්ධිකො මහානුභාවො හුත්වා නිබ්බත්තො එකං බුද්ධන්තරං පීතිනාමෙසිං, එවං භන්තෙ නිච්චං ඛීරසලාකභත්තස්ස නිස්සන්දෙන අපරියන්තමෙව පුඤ්ඤසුඛසම්පත්තිං පස්සථා"ති සො'පි තාමෙව පුඤ්ඤුපභාවං පකාසෙන්තො ගාථමාහ,—

ඉමෙ සත්තජනා පුඤ්ඤාභිරතා වට්ටජ්ඣාසයා තෙ අත්තනො උප්පත්තිතො පට්ඨාය උත්තරිත්වා උප්පත්තිවසෙන එත්තකෙ භවෙ සොධෙත්වා යාවඅකනිට්ඨභවනා පරිනිබ්බායිස්සන්ති; ඉති උළාරගුණෙසු සම්මාසම්බුද්ධාදිසු උළාරං පුඤ්ඤං කත්වා අතිඋළාරං විපාකං ලභන්ති. පුඤ්ඤකම්මං පන සඤ්ඤෙසන්තො ඉමං ගාථමාහ;—

පුඤ්ඤං චෙ පුරිසො කයිරා කයිරාථෙනං පුනප්පුනං,
තම්හි ඡන්දං කයිරාථ සුඛො පුඤ්ඤස්ස උච්චයො'ති.

දෙසනාපරියොසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූ'ති එවං අන්නදානංනාම පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු දින්නං මහප්ඵලභාවං වෙදිතබ්බං; තෙන වදාම.—

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු'
තෙසමිජ්ඣන්ති සඞ්කප්පා නාගදත්තො යථා පුරෙ'ති.

ඉදං නාගද[illegible]වත්ථු.—1

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු,
තෙසමිජ්ඣන්ති සඞ්කප්පා චිත්තොගහපතී යථා.

කථං?—ඉතො කප්පසතසහස්සමත්ථකෙ පදුමුත්තරො නාම භගවා හංසවතිං නාම නගරං උපනිස්සාය සුදස්සනමහාවිහාරෙ විහරන්තො අත්තනො සාසනෙ එකං උපාසකං ධම්මකථිකානං අග්ගට්ඨානෙ ඨපෙන්තං දිස්වා තදා එකො කුලපුත්තො තං ඨානන්තරං පත්ථෙන්තො කරොන්තො තථාගතං භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච සත්තාහං භොජෙසි, සො ධම්මකථිකත්ථාය කතාභිනීහාරො දෙවමනුස්සෙසු සංසරිත්වා කස්සපසම්මාසම්බුද්ධකාලෙ එකස්මිං මිගලුද්දකකුලෙ නිබ්බත්තිත්වා සො වඩ්ඪිත්වා අරඤ්ඤෙ මිගෙ වධිත්වා මංසභාරං ඝරං නෙත්වා වික්කිණිත්වා පුත්තදාරං පොසෙන්තො ජීවිකං කප්පෙසි, අථෙකදිවසං දෙවෙ වස්සන්තෙ පාතො'ව මිගෙ මාරණත්ථාය සත්ථමාදාය අරඤ්ඤං ගන්ත්වා මිගෙ ඔලොකෙන්තො ඉතො චිතො විචරති, එකස්මිං අටවිපදෙසෙ එකො ඛීණාසවො භික්ඛු "ඉදානි නාම දෙවො වස්සති සචෙ පිණ්ඩාය චරිස්සාමි චීවරං මෙ තෙමෙස්සතී"ති චින්තෙත්වා තත්ථෙ'ව සීසං පාරුපිත්වා නිසීදි, ලුද්දකො තං තථා නිසින්නං දිස්වා "එසො අය්‍යො සමණධම්මං කරොන්තො නිසින්නො භවිස්සති, අයං මෙ පුඤ්ඤකරණකාලො භත්තමංසං ආහරිස්සාමී"ති

වෙළුගහන සරං ගහෙත්වා භරියං පුච්ඡි භද්දෙ අත්ථි නො එත්ථ උපීන භත්තගන්ති' "ආම අත්ථී'ති තදා එකස්මිං ලම්බිතො ගීවයා ආහත මංසං එකස්මිං භාජනං පචාපෙත්වා ඨපිතං අත්ථි' තස්මිං වස්ස සරවා රෙ පිණ්ඩපාතචාරිකො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරන්තො දිස්වා තෙසමපි පත්තං ගහෙත්වා පඤ්ඤත්තාසනෙ නිසීදාපෙත්වා නීහාරං සම්පාදෙත්වා එවමපි තුම්හෙ සාධුකං ආයාචිත්වා පරිවිසථා'ති අත්තනො ආණාපෙත්වා සං භත්තං මංසරසෙන සද්ධිං එකස්මිං කුම්භෙ පක්ඛිපිත්වා භජෙත්වා පිදහිත්වා තුරිතතුරිතො ආදාය ගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ නානා වණ්ණානි පුප්ඵානි ඔචිනිත්වා භත්තපුටෙ කත්වා ථෙරස්ස නිසීදන ඨානං ගන්ත්වා එකමන්තං භත්තපුටං ඨපෙත්වා තං වන්දිත්වා "ඉමිනා භත්තෙන සඞ්ගහං කරොථා'ති වත්වා පත්තං ගහෙත්වා රසභත්තෙන පත්තං පූරෙත්වා පසන්නචිත්තො හුත්වා තං ථෙරස්ස හත්ථෙ ඨපෙත්වා තෙහි පුප්ඵෙහි පූජෙත්වා "භන්තෙ යථා අයං රසපිණ්ඩපාතො පුප්ඵපූජාය සද්ධිං අතිවිය චිත්තං තොසෙසි' එවං නිබ්බත්තනිබ්බත්ත ට්ඨානෙ පණ්ණාකාරසහස්සානි ආදාය ආගන්ත්වා මය්හං චිත්තං තොසෙන්තු. පච්ච ණණඤුසුම්මසාච්චසත්තු'ති". පත්ථෙන්තො ඨපෙ ත්වා ඉමා ගාථා අභාසි;—

ඉමිනා භත්තදානෙන පුප්ඵපූජාය මෙ කතා,
තෙන සබ්බභවෙ හොමි සක්කාරපූජිතො සදා.

ලාභී හොමි ච ලාභානං සක්කාරෙන ච සක්කතො,
පණ්ණාකාරසහස්සානි ආගච්ඡන්තු මමන්තිකන්ති.

අථ නං ථෙරො තස්ස රසභත්තදානෙ පුප්ඵපූජාය ච අනුමොදනං කරොන්තො ඉමා ගාථා අභාසි;

සද්ධාය දින්නං යං දානං තං වදන්ති මහප්ඵලං,
විනා සද්ධාය යං දානං න තං හොති මහප්ඵලං.

යස්ස අත්ථි ච සා සද්ධා දෙය්‍යධම්මො ච ධම්මිකො,
දදන්ති සීලවන්තෙසු එතෙ සම්පත්තිකාරණා.

යං යං ලද්ධා පණීතං වා යස්මිං චිත්තං පමොදති,
තං තං යෙ දෙන්ති සද්ධාය තං දානං සබ්බිවණ්ණිතං.

සද්ධාපුබ්බඞ්ගමං දානං අප්පකං වා පියෙ කතං,
පසන්නා තීසු කාලෙසු * ලභන්ති තිවිධං සුඛං.
සුඛං මානුසිකං දෙති සග්ගෙසු ච පරං සුඛං,
තතො ච නිබ්බාණසුඛං සබ්බං දානෙන ලබ්භතී'ති"

සො තස්ස අනුමොදනං සුත්වා පීතිසොමනස්සජාතො හුත්වා ථෙරස්ස පාදෙ වන්දිත්වා පක්කාමි' ඉදං තස්ස පුබ්බකම්මං;—

* ඨානෙසු.

සො තතො පට්ඨාය පාණාතිපාතකම්මං අකත්වා සාවජ්ජං කුසලං කත්වා තතො චවිත්වා දෙවලොකෙ නිබ්බත්තිත්වා තත්ථ සත්තරතනඛචිතං කනකවිමානං තං උබ්බෙධතො පඤ්චවීසතියොජනං අනෙකසත්තරතනවියූහසොභනසමන්නාගතං අනෙකසතකූටාගාරපතිමණ්ඩිතං කිඞ්කිණිකජාලපරික්ඛිත්තං සමුස්සිතසුවණ්ණරජතමයධජපටාකං නානාවණ්ණපුප්ඵඋය්‍යානව [illegible] ාභරණසම්පන්නවිප්පසන්නසලිලං විවිධපදුමපුණ්ඩරීකසඤ්ඡන්නං නච්චගීතවාදිතාසු ඡෙකාහි අච්ඡරාහි සම්පරිකිණ්ණං, තස්මිං විමානෙ නිබ්බත්ති; නිබ්බත්තක්ඛණෙයෙව ච උත්තප්පකාරෙන ජානුමත්තෙන ඔධිනා සමන්තතො දෙවනගරං පඤ්චවණ්ණදිබ්බපුප්ඵවස්සං වස්සි, තෙ තරුණිරවණ්ණගන්ධසඤ්ඡාදිතං දෙවනගරං, සො මහන්තං දිබ්බසම්පත්තිං අනුභවමානො චිරං වසිත්වා ඉමස්මිං බුද්ධුප්පාදෙ පුරෙතරමෙව දෙවලොකතො චවිත්වා මච්ඡිකාසණ්ඩනගරස්මිං මහාසෙට්ඨිකුලෙ පටිසන්ධිං ගණ්හිත්වා ජාතමත්තෙනෙව තස්මිං ජානුමත්තෙනෙව ඔධිනා ආකාසතො පඤ්චවණ්ණරුචිරපුප්ඵවස්සං වස්සි, වුද්ධිප්පත්තො චිත්තො ගහපති මහාසෙට්ඨි හුත්වා තස්මිං සමයෙ පඤ්චවග්ගියානං අබ්භන්තරෙ මහානාමත්ථෙරං නාම පිණ්ඩාය චරන්තං දිස්වා තස්ස ඉරියාපථෙ පසීදිත්වා පත්තං ආදාය ගෙහං පවෙසෙත්වා භොජෙත්වා භත්තකිච්චපරියොසානෙ ධම්මකථං සුණන්තො සොතාපත්තිඵලං පත්වා අචලසද්ධො හුත්වා අඹවනං නාම අත්තනො උය්‍යානං සඞ්ඝාරාමං කාතුකාමො ථෙරස්ස හත්ථෙ උදකං පාතෙත්වා නිය්‍යාදෙසි; තස්මිං ඛණෙ “පතිට්ඨිතං බුද්ධසාසනන්ති” උදකපරියන්තං කත්වා මහාපථවි කම්පි. මහාසෙට්ඨි උය්‍යානෙ මහාවිහාරං කාරෙත්වා සබ්බදිසාහි ආගතාන; භික්ඛූනං අපිහිතද්වාරො අහොසි; අපරෙන සමයෙන චිත්තස්ස ගුණකථං සුත්වා ද්වෙ අග්ගසාවකා තස්ස සඞ්ගහං කාතුකාමා මච්ඡිකාසණ්ඩං අගමංසු; චිත්තො ගහපති තෙසං ආගමනං සුත්වා අඩ්ඪයොජනං පච්චුග්ගන්ත්වා තෙ ආදාය අත්තනො විහාරං පවෙසෙත්වා ආගන්තුකවත්තං කත්වා “භන්තෙ ථොකං ධම්මකථං සොතුකාමොම්හී‘ති ධම්මසෙනාපතිං යාචි; අථ නං ථෙරො ආහ උපාසක අද්ධානෙන මහා කිලන්තරූපා අපි ච ථොකං සුණාහී‘ති තස්ස ධම්මකථං කථෙසි; සො ථෙරස්ස ධම්මකථං සුණන්තො‘ව අනාගාමිඵලං සම්පාපුණි, සො ද්වෙ අග්ගසාවකෙ වන්දිත්වා “භන්තෙ සෙව භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං මම ගෙහෙ භික්ඛං ගණ්හථා“ති නිමන්තෙත්වා පක්කාමි; තතො පුනදිවසෙ අත්තනො නිවෙසනෙ මහාදානං සජ්ජෙත්වා කාලං ආරොචාපෙසි; තෙපි ඛො භික්ඛූ තස්ස නිවෙසනං පවිසිත්වා පඤ්ඤත්තා

සහෙ නිසීදිංසු; සෙට්ඨි පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන ස-
ඞ්ඝං සන්තප්පෙසි සම්පවාරෙසි; ථෙරො'පි භොජනපරියොසානෙ
භත්තස්ස අනුමොදනං කත්වා තං සෙට්ඨිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙ-
ත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා ප-
ක්කාමි; තෙ තත්ථ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චා-
රිකං චරන්තා අනුපුබ්බෙන ජෙතවනං පවිසිංසු; සෙට්ඨි'පි ථෙරෙ
අනුගන්ත්වා වන්දිත්වා නිවත්තිත්වා එවං චින්තෙසි "මයා සත්ථාරං
අදිස්වා'ව සොතාපත්තිඵලං පත්තං, අදිස්වා එවහි අනාගාමිඵලෙ ප-
තිට්ඨිතො, සත්ථාරං මෙ දට්ඨුං වට්ටතී"ති, සො එවං චින්තෙත්වා ති-
ලතණ්ඩුලසප්පිමධුඵාණිතවත්ථච්ඡාදනාදිපූරානි පඤ්ච සකටසතානි
යොජාපෙත්වා "යෙ සත්ථාරං දට්ඨුකාමා, ආගච්ඡන්තු තෙ පිණ්ඩපාතාදී-
හි න කිලමිස්සන්තී"ති භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ආරොචාපෙත්වා භික්ඛුණිසං-
ඝස්සා'පි උපාසකඋපාසිකාදීනම්පි ආරොචාපෙසි; තෙන සද්ධිං පඤ්චස-
තභික්ඛූ ච පඤ්චසතභික්ඛුණියො ච උපාසකා ච උපාසිකායො ච නික්ඛ-
මිංසු; සො තෙසං චෙව අත්තනො ච පරිසාය චා'ති තිණ්ණං ජනසහ-
ස්සානං යථා තිංසයොජනමග්ගෙ යාගුභත්තාදීහි කිඤ්චි වෙකල්ලං නා-
ම නාහොසි, තථා සංවිදහිත්වා නික්ඛමි, තස්ස පන නික්ඛන්තභාවං
ඤත්වා එකෙකයොජනෙ ඨානෙ දෙවතා ඛන්ධාවාරං බන්ධිත්වා
දිබ්බෙහි යාගුඛජ්ජකභත්තපානකාදීහි තං මහාජනං උපට්ඨහිංසු,
කස්සචි කෙනචිදෙව වෙකල්ලං නාහොසි; එවං දෙවතාහි උපට්ඨිය-
මානො දෙවසිකං යොජනං ගච්ඡන්තො මාසෙනෙව සාවත්ථිං
පාපුණි; පඤ්ච සකටසතානි යථාපූරිතානෙව අහෙසුං; දෙවතාහි චෙ-
ව මනුස්සෙහි ච අභිහටපණ්ණාකාරං විස්සජ්ජෙන්තො'ව අගමාසි;
සත්ථා'පි ආනන්දත්ථෙරං ආමන්තෙසි "ආනන්ද අජ්ජ වඩ්ඪමානකච්ඡා-
යාය චිත්තො ගහපති පඤ්චහි උපාසකසතෙහි පරිවුතො ආගන්ත්වා
මං වන්දිස්සතී"ති, "කිං පන භන්තෙ තස්ස තුම්හාකං වන්දනකාලෙ
කිඤ්චි පාටිහාරියං භවිස්සතී"ති, "භවිස්සති ආනන්දා"ති, "කිං පන භ-
න්තෙ"ති, "තස්ස ආගන්ත්වා මං වන්දනකාලෙ රාජමානෙන අට්ඨ-
කරීසමත්තෙ පදෙසෙ ජාණුමත්තෙන ඔධිනා පඤ්චවණ්ණානං දිබ්බපු-
ප්ඵානං වස්සං වස්සිස්සතී"ති.

තං කථං සුත්වා නගරවාසිනො 'එවං මහාපුඤ්ඤො කිර චිත්තො
නාම ගහපති ආගන්ත්වා අජ්ජ සත්ථාරං වන්දිස්සති; එවරූපං කිර
පාටිහාරියං භවිස්සති; මයම්පි තං මහාපුඤ්ඤං දට්ඨුං ලභිස්සාමා"ති
පණ්ණාකාරං ආදාය මග්ගස්ස උභොසු පස්සෙසු අට්ඨංසු; තෙ වි-
හාරසමීපං ආගතකාලෙ පඤ්චභික්ඛුසතානි පුරිමතරං අගමිංසු; තෙ

සං පච්ඡතො භික්ඛුණියො ච චිත්තො ගහපති "තුම්හෙ අම්හාකං පච්ඡතො ආගච්ඡථා"'ති මහාඋපාසිකායො වත්වා සයං පඤ්චහි උපාසකසතෙහි පරිවුතො සත්ථු සන්තිකං අගමාසි; බුද්ධානං සම්මුඛට්ඨානෙ පන ඨිතා වා නිසින්නා වා න ඉතො එත්තො වා හොන්ති; බුද්ධවීථියා වීසු පස්සෙසු නිච්චලාව තිට්ඨන්ති; "චිත්තො ගහපති මහන්තං බුද්ධවීථියං ඔක්කාමී"'ති තිඵලානං පත්තත්තා පන අරියසාවකෙන ඔලොකිතොලොකිතට්ඨානෙ තම්පි; "එසො කිර චිත්තො ගහපතී"ති මහාජනො ඔලොකෙසි; සො සත්ථාරං උපසඞ්කමිත්වා වන්දිත්වා ඡබ්බණ්ණානං බුද්ධරංසීනං අන්තො පවිසිත්වා වීසු ගොප්ඵකෙසු සත්ථුපාදෙ ගහෙත්වා වන්දි; තං ඛණඤ්ඤෙව වුත්තප්පකාරං පුප්ඵවස්සං වස්සි; සාධුකාරසහස්සානි පවත්තයිංසු, සො එකමාසං සත්ථුසන්තිකෙ වසි; වසමානො ච සකලං බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං විහාරෙයෙව නිසීදාපෙත්වා මහාදානං අදාසි; අත්තනා සද්ධිං ආගතෙ'පි අනෙතා විහාරෙයෙව කත්වා පටිජග්ගි; එකදිවසම්පි අත්තනො සකටෙහි කිඤ්චි ගහෙතබ්බං නාම නාහොසි, දෙවමනුස්සෙහි ආහතපණ්ණාකාරෙනෙව සබ්බකිච්චානි අකාසි, සො සත්ථාරං වන්දිත්වා ආහ "භන්තෙ අහං තුම්හාකං දානං දස්සාමී'ති ආගච්ඡන්තො එකමාසං අන්තරාමග්ගෙ අහොසිං, ඉධෙව මෙ මාසො වීතිවත්තො, මයා ආහතපණ්ණාකාරං කිඤ්චි ගහෙතුං න ලභාමි, එත්තකං කාලං දෙවමනුස්සෙහි ආහතපණ්ණාකාරෙනෙව දානං අදාසිං, සොහං සචෙ'පි ඉධ සංවච්ඡරං වසිස්සාමි නෙව මම දෙය්‍යධම්මං දාතුං ලභිස්සාමි, පඤ්චසකටසතානි ඔතාරෙත්වා ගන්තුං ඉච්ඡාමි; පටිසාමනට්ඨානං මෙ ආරොචාපෙථා"'ති; සත්ථා ආනන්දත්ථෙරං ආමන්තෙත්වා ආහ "ආනන්ද උපාසකස්ස එකං පදෙසං තුච්ඡං කාරෙත්වා දෙහී"'ති, ථෙරො තථා අකාසි; කප්පියභූමි කිර චිත්තස්ස ගහපතිනො අනුඤ්ඤාතා; උපාසකො'පි අත්තනා සද්ධිං ආගතෙහි තිජනසහස්සෙහි සද්ධිං තුච්ඡසකටෙහි පුන මග්ගං පටිපජ්ජි; දෙවමනුස්සා උට්ඨාය "අය්‍ය තයා තුච්ඡෙහි සකටෙහි මග්ගං ගන්තුං න වට්ටතී"'ති සත්තහි රතනෙහි සකටානි පූරයිංසු, සො අත්තනො ආහතපණ්ණාකාරෙනෙව මහාජනං පටිජග්ගන්තො අගමාසි, ආනන්දත්ථෙරො'පි සත්ථාරං වන්දිත්වා ආහ "අයං භන්තෙ තුම්හාකං සන්තිකං ආගච්ඡන්තො 'පි මාසෙන ආගතො, ඉධාපි මාසමෙව වුට්ඨො, එත්තකං කාලං අත්තනා ආහතපණ්ණාකාරෙනෙව දානං මහාජනස්ස අදාසි, ඉදානි පඤ්චසකටසතානි තුච්ඡානි කත්වා මා

සෙනෙව කිර ගමිස්සති, දෙවමනුස්සා පනස්ස උට්ඨාය “න තයා අය්‍ය තුච්ඡසකටෙහි ගමනකම්මං කාතබ්බන්ති සකටානි සත්තරතනෙහි පූරයිංසු; පුන අත්තනො ආහතපණ්ණාකාරෙනෙව කිර මහාජනං පටිජග්ගන්තො ගමිස්සති, කිං පන භන්තෙ එතස්ස තුම්හාකං සන්තිකං ආගච්ඡන්තස්සෙව අයං ලාභසක්කාරො උප්පන්නො, උදාහු අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡන්තස්සාපි තස්ස උප්පජ්ජෙය්‍යා”’ති? ‘ආනන්ද මම සන්තිකං ආගච්ඡන්තස්සාපි අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡන්තස්සාපි තස්ස උප්පජ්ජතෙව, අයං හි උපාසකො සද්ධාසම්පන්නො සම්පන්නසීලො. එවරූපො ච පුග්ගලො යං යං පදෙසං භජති තත්ථ තත්ථෙවස්ස ලාභසක්කාරො නිබ්බත්තතී”’ති වත්වා තත්‍ථ සන්නිපතිතාය පරිසාය ධම්මං දෙසෙන්තො සත්ථා ඉමං ගාථමාහ.

“සද්ධො සීලෙන සම්පන්නො යසොභොගසමප්පිතො,
යං යං පදෙසං භජති තත්ථ තත්ථෙව පූජිතො”’ති.

දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසු;
තතො භගවා ආහ;—

“පස්සානන්ද පරිත්තම්පි දානං දින්නං පුරෙ භවෙ,
සම්බොධි භොගසම්පන්නො සඞ්කං භාතස්සිදං ඵලන්ති”

තං සුත්වා ආයස්මා ආනන්දො අත්තමනො ජාතො.
තෙනෙව වදාමි;—

‘අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤකොට්ඨෙනසු තාදිසු;
තෙසම්භොන්ති සඞ්කප්පා චිත්තො ගහපතී යථා” ‘ති.

ඉදං චිත්තගහපතිවත්ථු—2

සා කුම්මාසෙ තයො පිණ්ඩෙ මල්ලිකා නාම දාරිකා,
පසන්නා සුගතෙ දත්වා මහෙසිත්තමලත්ථසා ‘ති.

කථං?—සාවත්ථියං කිර එකස්ස මාලාකාරජෙට්ඨකස්ස ධීතා සොළසවස්සුද්දෙසිකා අභිරූපා දස්සනීයා පාසාදිකා උත්තමරූපධරා මහාපුඤ්ඤා නිබද්ධං දිවසෙ දිවසෙ පුප්ඵාරාමං ගන්ත්වා මල්ලිකාපුප්ඵං ඔචිනිත්වා ගෙහං නෙත්වා නානාවිධං එකතො වණ්ටිකමාලා උභතො වණ්ටිකමාලාදීනි කත්වා වික්කිණිත්වා තෙන ලද්ධපරිබ්බයා මාතාපිතූහි සද්ධිං ජීවිකං කප්පෙසි, අථෙකා දිවසං කුමාරිකාහි සද්ධිං නග

රා නික්ඛමිත්වා පුප්ඵාරාමං ගච්ඡන්තී තයො කුම්මාසපිණ්ඩෙ ගහෙත්වා පුප්ඵපච්ඡියං ඨපෙත්වා "පුප්ඵාරාමං ගතකාලෙ ඛාදිස්සාමී" 'ති චින්තෙන්තී ගච්ඡති; තදා පන සත්ථා පාතො'ව සරීරං පටිජග්ගිත්වා පිණ්ඩාය පාවිසි, තස්මිං සමයෙ මහාභික්ඛුසංඝපරිවුතො අන්තරාමග්ගෙයෙව නානාවණ්ණසමුජ්ජල නීල පීත ලොහිතොදාතමඤ්ජෙට්ඨපභස්සරානි ඡබ්බණ්ණානි බුද්ධරංසීහි පරිවෙඨිතං සඤ්ජුසරීරං සබ්බදිසාසු විප්ඵාරිතවිජ්ජුල්ලතාකලාපම්'ව සස්සිරිකං අහොසි, එවං භගවා මහන්තෙන සිරිවිභවෙන සමන්නාගතො සාවත්ථියං පිණ්ඩාය ආගච්ඡති; සාපි නගරතො නික්ඛමනකාලෙ තං දූරතො'ව අද්දස භගවන්තං සරීරප්පභං විස්සජ්ජෙත්වා භික්ඛුසංඝපරිවුතං නගරං පවිසන්තං දිස්වා "අතිමනොහරං යදිදං බුද්ධරූපන්ති" අතිවිය හට්ඨපහට්ඨහදයා පඤ්චවණ්ණාය පීතියා ඵුටසරීරා සා භගවන්තං උපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා යෙන භගවා තෙන ජාණුමණ්ඩලං පඨවියං පතිට්ඨපෙත්වා පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා තෙ කුම්මාසපිණ්ඩෙ භගවතො උපනාමෙන්තී එවමාහ;—

"ඉමෙ භන්තෙ තයො පිණ්ඩෙ කුම්මාසෙ එත්තකෙ මම,
තෙ මය්හං අනුකම්පාය පටිගණ්හාතු චක්ඛුමා" 'ති.

අථ සත්ථා තස්සානුග්ගහත්ථාය චතුමහාරාජදත්තියං පත්තං උපනාමෙත්වා පටිග්ගණ්හෙසි, සාපි තථාගතස්ස පාදෙ සිරසා වන්දිත්වා ආහ;—

"භන්තෙ ඉමස්ස දානස්ස විපාකෙන භවාමිහං,
මය්හම්පි කිම්පි විකාලං මා හොතු සබ්බසම්පදා" 'ති.

වත්වා බුද්ධාරම්මණං පීතිං ගහෙත්වා දසනඛසමොධානසමුජ්ජලං අඤ්ජලිං පග්ගය්හ බුද්ධසිරිවිලාසං ඔලොකෙන්තී එකමන්තං අට්ඨාසි, සත්ථා තං ඔලොකෙත්වා සිතං අකාසි, තතො සිතපච්චයා සජ්ජුමුඛරතනවිවරා විනිග්ගතානං චතුවණ්ණං දාඨානං අග්ගතො තාලක්ඛන්ධප්පමාණඡබ්බණ්ණරංසියො කලාපෙහි උට්ඨහිත්වා සජ්ජුමජ්ඣෙකෙ සමපරිබ්භමන්තා ඉන්දධනුවිසාලසදිසා විජ්ජුල්ලතාකලාපසඞ්කාසා සමානවණ්ණා ආවෙල්ලාවෙලා යමලයමලා දක්ඛිණාවට්ටා යාව බ්‍රහ්මලොකා අබ්භුග්ගන්ත්වා තතො ඔතරිත්වා සජ්ජුමුඛරතනමෙව සබ්බා රංසියො පවිසිංසු, තස්මිංඛණෙ නගරතො නික්ඛන්තා මනුස්සා ඉතො චිතො ච ආගතා සන්නිපතිත්වා අච්ඡරියබ්භුතජාතා තුට්ඨා සාධුකාරානි චෙව චෙලුක්ඛෙපසහස්සානි ච පවත්තයිංසු, සො තං අච්ඡරියං දිස්වා ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං වන්දිත්වා කතඤ්ජලිකො එවමාහ;—

"කො හෙතු භන්තෙ භගවා කො නු ඛො පච්චයො ඉධ,
සිතස්ස පාතුකම්මාය භගවා බ්‍රෑහි කාරණන්ති"
සත්ථා පි ගාථමාහ;—
"පසන්නානන්ද ඉදානෙව ඉමං කුම්මාසපිණ්ඩිකං,
ඉමස්මිංයෙව නගරෙ මහෙසී සා භවිස්සතී"'ති.

එවමස්ස සත්ථා ආහ "ආනන්ද අයං කුමාරිකා ඉමෙසං කුම්මාසපිණ්ඩපාතිකානං ඵලෙන අජ්ජෙ'ව කොසලරඤ්ඤො අග්ගමහෙසී භවිස්සතී"'ති එවං සත්ථා අත්තනො සිතකාරණං මහාජනස්ස මජ්ඣෙ ඨිතො'ව කථෙසි, කුමාරිකා'පි සත්ථාරං වන්දිත්වා පුප්ඵපච්ඡිං ගණ්හිත්වා කුමාරිකාහි සද්ධිං පුප්ඵාරාමං ගන්ත්වා පුප්ඵානි ඔචිනි, තා'පි ඛො අඤ්ඤතරා අඤ්ඤමඤ්ඤං සල්ලපන්තියො පුප්ඵානි ඔචිනිංසු, තං දිවසමෙව ච කොසලරාජා අජාතසත්තුනා සද්ධිං යුජ්ඣන්තො අත්තනො යුද්ධෙ පරාජයං විදිත්වා එකං ජවසම්පන්නං අස්සං අභිරුහිත්වා ආගච්ඡන්තො පුප්ඵාරාමස්ස එකපස්සෙන අස්සං පාජෙසි, තදා ච මල්ලිකා තාසං කුමාරිකානං අන්තරෙ අත්තනො මඤ්ජුස්සරෙන තං සකාලං අනුදණ්ඩිං තාලෙන්තී විය අතිමනොහරං ගීතස්සරං නිච්ඡාරයමානා පුප්ඵානි ඔචිනි, රාජා තස්සා ගීතසද්දං සුත්වා පටිබද්ධචිත්තො හුත්වා ගන්ත්වා අස්සං ආරාමාභිමුඛං පෙසෙත්වා පාවිසි, තං දිස්වා සෙසකුමාරිකායො රාජා අනුගතීති ඤත්වා ඔචිතපුප්ඵානි ඡඩ්ඩෙත්වා අත්තනො අත්තනො අභිසම්මුඛට්ඨානෙනයෙ'ව භීතා පලායිංසු, අයං පුඤ්ඤසම්පන්නා කුමාරිකා රාජානං තථා ආගච්ඡන්තං දිස්වා තාහි සද්ධිං අපලායිත්වා'ව ආගන්ත්වා අස්සස්ස නාසාය ගණ්හි; රාජා අස්සපිට්ඨියං නිසින්නො'ව "භද්දෙ ත්වං සස්සාමිකාසි අස්සාමිකාසී"'ති පුච්ඡි, සාපි "නත්ථි මෙ සාමිකො"'ති ආහ; රාජා තස්සා අස්සාමිකභාවං ඤත්වා තතො අස්සතො ඔරුහිත්වා "වාතාතපෙන කිලන්තොම්හි, භද්දෙ ථොකං විස්සමිස්සාමී"'ති වත්වා තස්සා අංසෙ නිපජ්ජන්තො මුහුත්තං විස්සමිත්වා තං අස්සපිට්ඨියං නිසීදාපෙත්වා ආරාමතො නික්ඛමි, නික්ඛමනකාලෙ බහිආරාමෙ සබ්බො බලකායො රඤ්ඤො පච්චුග්ගාමනං අකංසු, සො බලකායපරිවුතො නගරං පවිසිත්වා තං අත්තනො කුලඝරං පෙසෙත්වා අන්තෙපුරං පාවිසි, අථ සායණ්හසමයෙ සුවණ්ණසිවිකං පටසාණියා පරික්ඛිත්තං පටිච්ඡන්නයානං කත්වා අමච්චසෙනාපතිබ්‍රාහ්මණගහපතිආදීහි පරිවුතං රාජමහෙසියා තං ඨානං පහිණිත්වා මහන්තෙන සම්මානසක්කාරෙන තස්සා කුලඝරතො ආනෙත්වා රාජකුලං ආරොපෙත්වා රතනරාසිම්හි නිසීදාපෙත්වා අභිසෙකං කත්වා අග්ගමහෙසිං අකාසි; තතො පට්ඨාය රඤ්ඤො පියා ම

තාය පුච්ඡිතායසිනී පඤ්හානිපාතිනී ඛිඩ්ඩාරපටිසංවිනිම්මිතාපචාරි-
නී පියවාදිනී ඉච්චෙවමාදීහි පඤ්චකල්‍යාණධම්මෙහි සමන්නාගතා පති-
දේවතා ජාතා, අථ සා කිර එවං චින්තෙසි "එසො රාජා අතිමහන්තෙ-
සු සාවත්ථිනගරෙසු ච කොසලරට්ඨෙසු ච රජ්ජසිරිං අනුභවන්තො
මහාමච්චසෙනාපතිගණෙහි ච බ්‍රාහ්මණගහපතිසම්බන්ධිහි ච සා-
මපරිවාරිතො සම්පන්නබලවාහනො ච තාවතිංසදෙවගණමජ්ඣ-
ගතො විය සක්කො දෙවරාජා, අහම්පි ඉමස්මිං රාජකුලෙ මහෙසීසු
සුජාතා විය දිබ්බච්ඡරාකොටිගණමජ්ඣෙ අග්ගමහෙසී අහොසිං,
අයං මෙ සම්පත්ති කුතො නිබ්බත්තා 'ති න අඤ්ඤතො ජිනඤ්ඤ-
සම්මාසම්බුද්ධස්ස 'චදින්නදානතො නිබ්බත්තා"ති චින්තෙත්වා තතො ප-
ට්ඨාය ච සා එතාහං බුද්ධගුණං අනුස්සරන්තී පසාදෙන සබහුමානෙන
නානාවිධානි බුද්ධානං පූජාසක්කාරසම්මානානුරූපානි දීපමාලාගන්ධ-
ධූපවාසාදිවිධානානි අනෙකප්පකාරානි අතිපණීතමනුඤ්ඤවණ්ණග-
න්ධරසසම්පන්නානි ඛාදනීයභොජනීයාදීනි ච සජ්ජෙත්වා නිබද්ධං බුද්ධ-
පමුඛං භික්ඛුසංඝං සක්කච්චං උපට්ඨාති, රඤ්ඤො අසදිසදානෙ තාය
ආවිභාවිතසංවිධානෙන කාරොන්තෙනා තථාගතස්ස සෙතච්ඡත්තං නි-
සීදනපල්ලංකං ආධාරකං පාදපීඨන්ති ඉමානි චත්තාරි අනග්ඝානි
එකදිවසං කතපරිච්චාගධනස්ස චුද්දසකොටියො අදාසි, එවමෙව ස-
ත්තදිවසානි අදාසි, සා බුද්ධානං අග්ගවල්ලභා ජාතා; තස්සා සත්තුනො
ජීයො කුම්මාසපිණ්ඩෙ දත්වා තං සම්පත්තිං අධිගතභාවො සකලර-
ට්ඨං පාකටො ජාතො ගතො, තදා සකලරට්ඨවාසිනො ච තස්සා දස්සන-
ත්ථාය අනෙකවිධානි පුප්ඵඵලවත්ථච්ඡාදනසප්පිතෙලමධුඵාණිතස-
ක්ඛරාදීනි අඤ්ඤානි ච සුවණ්ණරජතමණිභාජනානි පූරෙත්වා ඛාද-
නීයභොජනීයාදීනි පණ්ණාකාරත්ථාය ආහටානි; තෙසං පරිච්ඡෙදො
නාම නත්ථි, මල්ලිකා දෙවී අත්තනි සංවිජ්ජමානං විභූතසම්පත්තිං
පස්සන්තී ගාථා අභාසි.

"එවං හි අප්පමත්තම්පි දානං දින්නං තථාගතෙ;
ඉධෙව ධම්මෙ ලභති සම්පරායෙ ච කා කථා?
යථා උප්පලබීජානි පක්ඛිත්තානි ජලාසයෙ;
පුබ්බෙව පුප්ඵං ගණ්හිත්වා පච්ඡා සාලූනි ගණ්හන්ති.
තථෙව පුඤ්ඤකම්මානි කරිත්වා ඉධ සාසනෙ;
අනුභුය්‍ය සුඛං ලොකෙ පච්ඡා සන්තිමපාපුණින්ති".

තෙන වුත්තං;

"සා කුම්මාසෙ තයො පිණ්ඩෙ මල්ලිකා නාම දාරිකා,
පසන්නා සුගතෙ දත්වා මහෙසිත්තමලත්ථ සා"ති.

ඉදං මල්ලිකාය වත්ථු—3

අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා සීලවන්තෙසු තාදිසු,
චවිත්වා මානුසා කායා දෙවලොකෙ රමන්ති තෙ'ති.

එත්ථ හි අන්නදානං නාම අප්පං වා බහුං වා අන්නමෙසො භොජනකතම්පි අන්නමනො හුත්වා අන්නතො හානාපටිග්ගාහකො සන්ති දාතබ්බමෙව, සීලවන්තානං පීතියා දින්නං මහප්ඵලං හොති දායකානං

කථං?—එකස්මිං කිර සමයෙ භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ, තදා අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකාවාසෙ වසිත්වා භගවන්තං දස්සනාය "රාජගහං ගමිස්සාමී"ති චින්තෙත්වා සෙනාසනං පටිසාමෙත්වා තතො නික්ඛමිත්වා අද්ධානමග්ගපටිපන්නො අඤ්ඤතරං ගාමං පත්වා පිණ්ඩපාතකාලං ඔලොකෙසි, ඔලොකෙන්තො ච "කාලො අයං පිණ්ඩාය චරිතුන්ති" ඤත්වා චීවරං පාරුපිත්වා ගාමං පාවිසි, තත්ථ අඤ්ඤතරො පුරිසො හත්ථෙ ධොවිත්වා භොජනෙ උපනීතෙ "භුඤ්ජිස්සාමී"ති නිසින්නො බහි ඔලොකෙන්තො ථෙරං ආගන්ත්වා ඝරද්වාරෙ පිණ්ඩාය ඨිතං දිස්වා පසන්නචිත්තො හුත්වා සහපාතියා භත්තං උක්ඛිපිත්වා "පටිග්ගණ්හථ භන්තෙ මමානුග්ගහාය"ති වත්වා ථෙරස්ස පත්තෙ ඔකිරිත්වා වන්දිත්වා අට්ඨාසි, තං ථෙරො ආහ "උපාසක අජ්ජ දානං නාම සොමනස්සචිත්තෙන දින්නං, අප්පමත්තකම්පි මහප්ඵලං හොති දායකානන්ති" එවං වත්වා තං සඤ්ඤාපෙන්තො ඉමං ගාථමාහ:

"සීලවන්තෙ සමාපජ්ජ විප්පසන්නෙන චෙතසා,
දානං දෙන්ති සහත්ථෙන එතං සබ්බඤ්ඤුවණ්ණිතන්ති"

"තෙන හි සුඛී හොහී"ති වත්වා පක්කාමි, සො පන පුරිසො "මයා කිලන්තරූපස්ස තසිතස්ස භික්ඛුනො අත්තනා අභුඤ්ජිත්වා භත්තං දින්නන්ති" පීතිසොමනස්සො යාවජීවං අනුස්සරිත්වා අථ කාලෙ ගතෙ සො කාලං කත්වා තාවතිංසභවනෙ ද්වාදසයොජනිකෙ කනකවිමානෙ දිබ්බච්ඡරාසහස්සසඞ්කිණ්ණෙ දිබ්බතුරියසංඝුට්ඨෙ විචිත්තපච්චත්ථරණසත්ථතෙ රතනමයපල්ලඞ්කෙ තිගාවුතප්පමාණසරීරො සබ්බසාටකාලඞ්කාරො එකො මහිද්ධිකො මහානුභාවො දෙවපුත්තො හුත්වා නිබ්බත්ති; අථෙකස්මිං සමයෙ මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො දෙවලොකෙ චාරිකං චරන්තො තස්ස විමානද්වාරෙ අට්ඨාසි, දෙවපුත්තො පරිවාරෙහි ආවරාවිතො ථෙරස්ස ආගමනං ඤත්වා සපරිවාරො ආගන්ත්වා ථෙරස්ස පාදෙ වන්දිත්වා කතඤ්ජලිකො අට්ඨාසි, අථ නං ථෙරො ඉමං ගාථමාහ.

"උච්චමිදං මණිථූනවිමානං *
සමන්තතො ද්වාදසයොජනානී,
කූටාගාරසත්තසතා උළාරා
වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

දෙවිද්ධිපත්තො'සි මහානුභාවො
මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං,
කෙනා'සි එවඤ්ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී"'ති.

"සො දෙවපුත්තො අත්තමනො මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො,
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති"

"අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො
දිස්වාන භික්ඛුං තසිතං කිලන්තං,
එකාහං භික්ඛං පටිපාදයිස්සං
සමඞ්ගිභත්තෙන තදා අදාසිං

තෙන මෙ තාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධමිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා.

අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව
මනුස්සභූතො යමකාසි පුඤ්ඤං,
තෙනම්හි එවඤ්ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී"'ති.

ථෙරො ආහ "එවමෙතං දෙවපුත්ත එවමෙතං, දෙවපුත්ත එකභික්ඛුම්හිපි සීලවන්තෙසු සොමනස්සෙන දින්නං මහප්ඵලමෙව හොති"'ති තස්සජ්ඣාසයං ඤත්වා සො චතුරාරියසච්චානි දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ දෙවපුත්තො අච්ඡරාසහස්සෙහි සද්ධිං සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨාසි, ථෙරො තතො ආගන්ත්වා සබ්බං පවත්තිං සත්ථු ආරොචෙසි, සත්ථා පන දෙවපුත්තස්ස පුරිමකම්මං කාරණං කත්වා ධම්මං දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ තත්ථ සන්නිපතිතපරිසාය ච ධම්මාභිසමයො අහොසි, එවං අප්පමත්තකම්පි දානං සොමනස්සෙන දින්නං සග්ගසුඛං අනුදත්වා මොක්ඛසුඛ ච දදාති;—

තෙනවදාම.

"අන්නං යෙ දෙන්ති මුදිතා සීලවන්තෙසු තාදිසු;
චවිත්වා මානුසා කායා දෙවලොකෙ රමන්ති තෙ"'ති.

ඉදං පිණ්ඩපාතදායකදෙවපුත්තවත්ථු—4

---

* ථූනකන්ති. පොත්ථකෙසු.

ඤාතානං සෙ දෙන්ති මුදිතා සීලවන්තෙසු තාදිසු,
චවිත්වා මානුසා කායා දෙවලොකෙ රමන්ති තෙ"ති

"දානං නාමෙතං ලූඛං වා හොතු පණීතං වා චිත්තප්පසාදෙන සීලවන්තෙසු දත්වා කාලං කරෙය්‍යං, තප්පච්චයා දෙවලොකෙ උප්පජ්ජති"ති ඉදං වුත්තං, කථං ඤායතෙ'ති?—එකස්මිං කිර සමයෙ භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ, අඤ්ඤතරො ගොපාලකො විනීතො උජුජාතිකො ගාවියො ගොචරභූමියං පෙසෙත්වා කාලෙන කාලං භික්ඛූනං සන්තිකං ගන්ත්වා වන්දිත්වා ගච්ඡති, අථෙකස්මිං සමයෙ ගොපාලකො භුඤ්ජනත්ථාය කුම්මාසපිණ්ඩං පිලොතිකාය බන්ධිත්වා ආදාය අරඤ්ඤං අගමාසි, තදා පන ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො අත්තනො පිණ්ඩාය චරණට්ඨානං සල්ලක්ඛෙන්තො ගොපාලකං තත්ථ ගච්ඡන්තමාරබ්භ ථෙරස්ස සති උප්පජ්ජි, සො මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො තෙන පුබ්බෙ දිට්ඨපුබ්බො, තස්සානුකම්පං පච්චුපට්ඨපෙත්වා "අයං අජ්ජෙකදිවසංයෙව කාලංකරිස්සති, මයි පිණ්ඩපාතං දත්වා දෙවලොකං ගමිස්සතී"ති ඤත්වා තස්ස සමීපං අගමාසි, තෙන සමයෙන ගාවියො මාසඛෙත්තං පවිට්ඨා හොන්ති, අථ තං ගොපාලකො ථෙරං අත්තනො සන්තිකං ආගතං දිස්වා චින්තෙසි "කිං නු ඛො කරිස්සාමි කින්නු ඛො ථෙරස්ස කුම්මාසං දදෙය්‍යං, උදාහු ගාවියො මාසඛෙත්තතො නීහරෙය්‍යන්ති" අථස්ස එතදහොසි "මාසසාමිකා යං ඉච්ඡන්ති, තං කරොන්තු, ථෙරෙ පන ගතෙ කුම්මාසදානන්තරායො මෙ සියා භද්දං ථෙරස්ස තාව කුම්මාසං දස්සාමී"ති එවං චින්තෙත්වා තස්ස සන්තිකං උපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා කුම්මාසපිණ්ඩපාතං සහපිලොතිකාය "ගණ්හථ භන්තෙ මමානුකම්පාය"ති වත්වා ථෙරස්ස හත්ථෙ දත්වා ගාවියො නීහරිතුං වෙගෙන අගමාසි, තෙ ගොණෙ අනුබන්ධන්තස්ස භූමිං අනපලොකෙත්වා ධාවන්තස්සෙව පාදෙ ආසීවිසො ඩංසි; ථෙරොපි තං අනුකම්පමානො තං කුම්මාසං අඤ්ඤත්ථ අගන්ත්වා තත්ථෙව පරිභුඤ්ජිතුං ආරභි, සො විසවෙගෙන පීළියමානො ගාවො පටිනිවත්තෙන්තො ථෙරං කුම්මාසං පරිභුඤ්ජන්තං නිසින්නං ඔලොකෙන්තො අට්ඨාසි; අථ නං ථෙරො ආහ "උපාසක දානං හි නාමෙතං ලූඛං වා පණීතං වා අප්පං වා බහුං වා චිත්තප්පසාදමෙව වරන්ති, වත්වා තං සම්පහංසෙන්තො ගාථමාහ;—

"යං යං ලූඛං පණීතං වා යස්මිං චිත්තං පමොදති,
තං තං සො දෙති සද්ධාය තං දානං සග්ගි වණ්ණිතන්ති"

සො ථෙරස්ස වචනං සුත්වා තෙනෙව සොමනස්සෙන කාලං කත්වා තාවතිංසෙ ද්වාදසයොජනිකෙ කනකවිමානෙ දිබ්බච්ඡරාසහස්සපරිවාරිතො නානාරතනඛචිත පාකාරවාතපානතොරණවිභූසිතෙ දද්දල්ලමානරූපෙහි දිබ්බනාටකිත්ථීහි ගන්ධබ්බතුරියසද්දෙහි සොභිතෙ විචිත්තපච්චත්ථරණසන්ථතෙ රතනමයපල්ලඞ්කෙ නිසින්නො පරමබහුතසිරිධරො සුත්තප්පබුද්ධො විය දෙවපුත්තො හුත්වා නිබ්බත්ති; සො මහන්තං දෙවලොකසිරිං අනුභවමානො දිබ්බුය්‍යානපොක්ඛරණීසම්පන්නො මහිද්ධිකො මහානුභාවො ජාතො, අථෙකස්මිං සමයෙ මහාමොග්ගල්ලානො දෙවලොකචාරිකං චරිතුකාමො තං ඛණඤ්ඤෙව ඉද්ධිබලෙන දෙවලොකං ගන්ත්වා තස්ස විමානද්වාරෙ අට්ඨාසි, සො පරිවාරකෙහි ආරොචිතො ථෙරස්ස ආගමනං සුත්වා පසාදබහුමානෙන දිබ්බච්ඡරාගණපරිවුතො ආගන්ත්වා දිබ්බගන්ධචුණ්ණමාලාදීහි ථෙරං පූජෙත්වා වන්දිත්වා කතඤ්ජලිකො අට්ඨාසි; අථ නං ථෙරො පුච්ඡන්තො ගාථා අභාසි,—

"දිස්වාන දෙවිං පටිපුච්ඡි භික්ඛු
උච්චෙ විමානම්හි චිරට්ඨිතීකෙ'
ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී
දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා,

අලඞ්කතො මාලධාරී සුවත්ථො
සුකුණ්ඩලී කප්පිතකෙසමස්සු'
ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී
දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා'

දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගු
අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා,
දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසචරා උළාරා
නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති,

දෙවිද්ධිපත්තො'සි මහානුභාවො
මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං
කෙනා'සි එවං ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

"සො දෙවපුත්තො අත්තමනො මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො,
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති"

"අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො
සඞ්ගම්ම රක්ඛිස්සං පරෙසං ධෙනුයො,
තතො ච ආගා සමණො මමන්තිකෙ
ගාවො ච මාසෙ අගමංසු ඛාදිතුං,

වසජ්ජ කිච්චං උභයඤ්ච කාරියං
ඉච්චෙවහං ගනෙත තද විච්ඡිනාසිං,
තතො ච සද්ධං පටිලබ යොනිසො
දදාසි භන්තෙ'ති වීසිං අනාතාකං

සො මාසබෙත්තං තුරිතො අවාසරිං
පුරාඅයං භුජ්ජති යස්සිදං ධනං,
තතො ච කණ්හො උරගො මහාවිසො
අඩංසි පාදෙ තුරිතස්ස මෙ සතො,

ස්වාහං අට්ටො'මහි දුක්ඛෙන පීළිතො
භික්ඛු ච තං සාමමුග්ගණ්හිත්වා තගනාකං,
ආහොසි කුම්මාසං මමානුකම්පයා
තතො චුතො කාලකතොමහි දෙවතා,

තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා
සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ ච
අඤ්ඤො මුනී නත්ථි තයානුකම්පකො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

ඉමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං වා පන
අඤ්ඤො මුනී නත්ථි තයානුකම්පකො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

තෙන මෙ තාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධමිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා;

තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී,,'ති;

අථ ථෙරො දෙවපුත්තස්ස අජ්ඣාසයං ඤත්වා චතුසච්චධම්මං දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ දෙවපුත්තො පරිවාරසහස්සෙහි සද්ධිං සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨාසි, සො පීතිසොමනස්සො හුත්වා ථෙරස්ස පාදෙ පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා අට්ඨාසි, ථෙරො තතො ග

ඤත්වා චතුපරිසමජ්ඣෙ නිසින්නකං සත්ථාරං වන්දිත්වා සයං අත්තනා දිට්ඨං ගොපාලකදෙවපුත්තස්ස සම්පත්තිං භගවතො චතුපරිසමජ්ඣෙ නිසින්නස්ස ආරොචෙසි සත්ථා "සච්චං මොග්ගල්ලාන යං ත්වං දෙවලොකං ගන්ත්වා අත්තනා පච්චක්ඛං කත්වා තස්ස කතකම්මං ජානාසි, ඉධාහං සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණෙන පරිච්ඡින්දිත්වා තස්ස සබ්බං කතකම්මං සබ්බාකාරෙන පටිවිජ්ඣින්නන්ති,, ආහ; පරිසා පනස්ස විත්ථාරතො සොතුකාමා අහොසි; පුරිමනයෙන සත්ථා "තෙන හි සුණාථ මනසිකරොථ භාසිස්සාමී"ති" පුන තං වත්ථුං විත්ථාරෙන දෙසෙන්තො "දානං නාම ලූඛං වා පණීතං වා අප්පං වා බහුං වා චිත්තප්පසාදෙන දින්නං මහප්ඵලමෙව හොතී"ති වත්වා;—

"දානං අප්පම්පි චෙ දින්නං සුප්පතිට්ඨෙන චෙතසා,
විපාකං විපුලං හොති ඛෙත්තෙ බීජං'ව රොපිතන්ති"

ඉදං ගොපාලකවත්ථු—5

යෙ අන්නං අත්තනො භාගං දත්වා පච්චෙකබුද්ධිසු,
විපාකං තප්පදානස්ස යථාකාමං ලභන්ති තෙ.

කථං?—ඉමස්මිං හි කප්පෙ බාරාණසී නගරෙ එකො බාරාණසී සෙට්ඨි නාම අහොසි අඩ්ඪො මහද්ධනො මහාභොගො පහූතජාතරූපරජතො පහූතවිත්තූපකරණො, සො කිර "ඉතො තිණ්ණං සංවච්ඡරානං අච්චයෙන ජම්බුදීපෙ මහාදුබ්භික්ඛභයං භවිස්සතී"ති නෙමිත්තිකානං ආරොචිතං සුත්වා බහුං කසිකම්මං කාරෙත්වා ගෙහෙ විජ්ජමානධනෙනාපි ධඤ්ඤමෙව ගහෙත්වා අඩ්ඪතෙරසකොට්ඨසතානි කාරෙත්වා සබ්බං කොට්ඨෙ වීහීනං පූරාපෙසි, කොට්ඨෙසු අප්පහොන්තෙසු චාටිආදීනි පූරෙත්වා අවසෙසං භූමියං ආවාටෙ කත්වා නික්ඛිපි, නික්ඛිත්තාවසෙසං මත්තිකාය සද්ධිං මද්දිත්වා භිත්තියො ලිම්පාපෙසි, සො අපරෙන සමයෙන ඡාතකභයෙ සම්පත්තෙ යථානික්ඛිත්තං ධඤ්ඤං පරිභුඤ්ජන්තො කොට්ඨෙසු චාටිආදිසු ච නික්ඛිත්තධඤ්ඤෙ පරික්ඛීණෙ පරිජනං පක්කොසාපෙත්වා ආහ "ගච්ඡථ තාතා පබ්බතං වා වනං වා පවිසිත්වා ජීවථ, සුභික්ඛකාලෙ මම සන්තිකං ආගන්තුකාමා ආගච්ඡථ අනාගන්තුකාමා තත්ථෙව ජීවථා"ති තෙ තථා අකංසු; තස්ස පන සන්තිකෙ වෙය්‍යාවච්චකරො එකොපුණ්ණො නාම දාසො අහොසි, සෙට්ඨි සෙට්ඨිභරියා ච පදුමවතී ධනඤ්ජයො නාම පුත්තො, භරියාපිස්ස සුමනා නාම දෙවී පුණ්ණෙන සද්ධිං පඤ්ච ජනා අහෙසුං, තෙ භූමියං ආවාටෙසු නිදහිතධඤ්ඤම්පි ඛාදිංසු, තතො භිත්තිං පාතෙත්වා උදකෙන තෙමෙත්වා තතො ලද්ධධඤ්ඤෙන යාපෙසුං,

මයජ්ජ කිච්චං උභයඤ්ච කාරියං
ඉච්චෙවහං ගනෙන තදා විචින්තයිං,
තගතො ච සද්ධං පටිලබ්ධ යොනිසො
දදුම්හි භන්තෙ'ති බීජං අනන්තකං

සො මාසබද්ධං තුරිතො අවාසරිං
පුරායයං භුඤ්ජති යස්සිදං ධනං,
තතො ච කණ්හො උරගො මහාවිසො
අඩංසි පාදෙ තුරිතස්ස මෙ සතො,

ස්වාහං අට්ටො'ම්හි දුක්ඛෙන පීළිතො
භික්ඛු ච තං සාමමුග්ගණ්හිත්වා නන්තකං,
ආහොසි කුම්මාසං මමානුකම්පයා
තතො චුතො කාලකතො'ම්හි දෙවතා,

තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා
සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ ච
අඤ්ඤො මුනී නත්ථි තයානුකම්පකො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

ඉමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං වා පන
අඤ්ඤො මුනී නත්ථි තයානුකම්පකො,
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං
කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං,

තෙන මෙ තාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධමිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා;

තෙනම්හි එවංජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී,,'ති;

අථ ථෙරො දෙවපුත්තස්ස අජ්ඣාසයං ඤත්වා චතුසච්චධම්මං දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ දෙවපුත්තො පරිවාරසහස්සෙහි සද්ධිං සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨාසි, සො පීතිසොමනස්සො හුත්වා ථෙරස්ස පාදෙ පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා අට්ඨාසි, ථෙරො තතො ග

නත්වා චතුපරිසමජ්ඣෙ නිසින්නං සත්ථාරං වන්දිත්වා සයං අත්තනා දිට්ඨං ගොපාලකදෙවපුත්තස්ස සම්පත්තිං භගවතො චතුපරිසමජ්ඣෙ නිසින්නස්ස ආරොචෙසි සත්ථා "සච්චං මොග්ගල්ලාන යං ත්වං දෙවලොකං ගන්ත්වා අත්තනා පච්චක්ඛං කත්වා තස්ස කතකම්මං ජානාසි, ඉධාහං සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණෙන පරිච්ඡින්දිත්වා තස්ස සබ්බං කතකම්මං සබ්බාකාරෙන පටිවිජ්ඣින්ති,, ආහ; පරිසා පනස්ස විත්ථාරතො සොතුකාමා අහොසි; පුරිමනයෙන සත්ථා "තෙන හි සුණාථ මනසිකරොථ භාසිස්සාමී'ති" පුන තං වත්ථුං විත්ථාරෙන දෙසෙන්තො "දානං නාම ලූඛං වා පණීතං වා අප්පං වා බහුං වා චිත්තප්පසාදෙන දින්නං මහප්ඵලමෙව හොතී'''ති වත්වා;—

"දානං අප්පම්පි චෙ දින්නං සුප්පතිට්ඨෙන චෙතසා,
විපාකං විපුලං හොති ඛෙත්තෙ බීජං'ව රොපිතන්ති"

ඉදං ගොපාලකවත්ථු—5

යෙ අන්නං අත්තනො භාගං දත්වා පච්චෙකබුද්ධිසු,
විපාකං තප්පදානස්ස යථාකාමං ලභන්ති තෙ.

කථං?—ඉමස්මිං හි කප්පෙ බාරාණසී නගරෙ එකො බාරාණසී සෙට්ඨි නාම අහොසි අඩ්ඪො මහද්ධනො මහාභොගො පහූතජාතරූපරජතො පහූතවිත්තූපකරණො, සො කිර "ඉතො තිණ්ණං සංවච්ඡරානං අච්චයෙන ජම්බුදීපෙ මහාදුබ්භික්ඛභයං භවිස්සතී"ති නෙමිත්තිකානං ආරොචිතං සුත්වා බහුං කසිකම්මං කාරෙත්වා ගෙහෙ විජ්ජමානධනෙනාපි ධඤ්ඤමෙව ගහෙත්වා අඩ්ඪතෙරසකොට්ඨසතානි කාරෙත්වා සබ්බං කොට්ඨෙ වීහීනං පූරාපෙසි, කොට්ඨෙසු අප්පහොන්තෙසු චාටිආදීනි පූරෙත්වා අවසෙසං භූමියං ආවාටෙ කත්වා නික්ඛිපි, නික්ඛිත්තාවසෙසං මත්තිකාය සද්ධිං මද්දිත්වා භිත්තියො ලිම්පාපෙසි,සො අපරෙනසමයෙනජාතකභයෙසම්පත්තෙහෙයථානික්ඛිත්තං ධඤ්ඤං පරිභුඤ්ජන්තො කොට්ඨෙසු චාටිආදිසු ච නික්ඛිත්තධඤ්ඤෙ පරික්ඛීණෙ පරිජනං පක්කොසාපෙත්වා ආහ "ගච්ඡථ තාතා පබ්බතං වා වනං වා පවිසිත්වා ජීවථ, සුභික්ඛකාලෙ මම සන්තිකං ආගන්තුකාමා ආගච්ඡථ අනාගන්තුකාමා තත්ථෙව ජීවථා"'ති තෙ තථා අකංසු; තස්ස පන සන්තිකෙ වෙය්යාවච්චකරො එකො පුණ්ණො නාම දාසො ඨපිසි, සෙට්ඨි සෙට්ඨිභරියා චන්දපදුමවතී ධනඤ්ජයො නාම පුත්තො, භරියාපිස්ස සුමනා නාම දෙවී පුණ්ණෙන සද්ධිං පඤ්චජනා අහෙසුං, තෙ භූමියං ආවාටෙසු නිදහිතධඤ්ඤෙන යාපෙසුං, තතො භිත්තිං පාතෙත්වා උදකෙන තෙමෙත්වා තතො ලද්ධධඤ්ඤෙන යාපෙසුං,

සබ්බසු නික්ඛන්තා නත්ථි, අථ සෙට්ඨිභරියා තෙසු තෙසු ගිහාගිප්පදෙසෙසු පරියෙසමානා අවසිට්ඨමත්තිකා පාතෙත්වා උදකෙන තෙමෙත්වා අඩ්ඪාලුහකමත්තං වීහිං ලභිත්වා කොට්ටෙත්වා එකං තණ්ඩුලනාලිං ලභිත්වා "ඡාතකාලෙ චොරා බහු හොන්තී"ති චොරභයෙන එකස්මිං කුටෙ පක්ඛිපිත්වා පිදහිත්වා භූමියං නිඛණිත්වා ඨපෙසි, අථ නං සෙට්ඨි රාජුපට්ඨානතො ආගන්ත්වා ආහ "භද්දෙ ඡාතොම්හි, අත්ථි කිඤ්චී"ති සා විජ්ජමානං නත්ථීති අවත්වා "සාමි එකා තණ්ඩුලනාලිං අත්ථී"ති ආහ, "කහං සා"ති "චොරභයෙන භූමිං ඛණිත්වා ඨපිතා" 'ති' තෙන හි නං උද්ධරිත්වා කිඤ්චි පචාහී"ති "සචෙ යාගුං පචිස්සාමි, වෙ වාරෙ භවිස්සති, සචෙ භත්තං පචිස්සාමි එකවාරමෙව, කිං පචාමි සාමී"ති "අම්හාකං අඤ්ඤො, පච්චයො නත්ථි, භත්තං භුඤ්ජිත්වා'ව මරිස්සාම, අලං යාගුයා, භත්තමෙව පචාහී"ති; සා භත්තං පචිත්වා පඤ්චකොට්ඨාසෙ කත්වා සෙට්ඨිනො භාගකොට්ඨාසං වඩ්ඪෙත්වා පුරතො ඨපෙසි, තස්මිං ඛණෙ ගන්ධමාදනපබ්බතෙ පච්චෙකබුද්ධො සත්තාහං නිරොධං සමාපජ්ජිත්වා නිරොධසමාපත්තිතො වුට්ඨහිත්වා පිණ්ඩපාතලභනට්ඨානං ඔලොකෙසි, තෙසං හි අන්තොසමාපත්තියං කිර සමාපත්තිබලෙන ජිඝච්ඡා න බාධති, සමාපත්තිතො වුට්ඨිතානං පන බලවතී හුත්වා උදරපටලං ඩහන්තී විය උප්පජ්ජති, තස්මා තෙ ලභනට්ඨානං ඔලොකෙත්වා ගච්ඡන්ති, තං දිවසං ච තෙ දානං දත්වා සෙනාපතිට්ඨානාදීසු අඤ්ඤතරං සම්පත්තිං ලභිස්සන්ති, තස්මා සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා ඔලොකෙන්තො "සකලජම්බුදීපෙ ඡාතකභයං උප්පන්නං, සෙට්ඨිගෙහෙ ච පඤ්චන්නං ජනානං නාළිකොදනො ව පක්කො සද්ධා නු ඛො එතෙ සක්ඛිස්සන්ති වා නො වා"ති, උපධාරෙන්තො තෙසං සද්ධාභාවං ච දාතුං සමත්ථභාවං ච දිස්වා පත්තචීවරමාදාය මහාසෙට්ඨිස්ස පුරතො ද්වාරෙ ඨිතමෙව අත්තානං දස්සෙසි, සො තං දිස්වා පසන්නචිත්තො හුත්වා පුබ්බෙපි මයා දානස්ස අදින්නත්තා එවරූපං ඡාතකභයං දිට්ඨං, ඉදං ඛො පන භත්තං මම ච එකදිවසමෙව රක්ඛෙය්‍ය; අය්‍යස්ස පන දින්නං අනෙකාසු කප්පකොටීසු මම හිතාවහං භවිස්සතී,,'ති තංභත්තපාතිං අපනෙත්වා පච්චෙකබුද්ධං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා ගෙහං පවෙසෙත්වා ආසනෙ නිසින්නස්ස පාදෙ ධොවිත්වා සුවණ්ණපාදපීඨෙ ඨපෙත්වා තං භත්තපාතිං ආදාය පච්චෙකබුද්ධස්ස පත්තෙ ආකිරි, උපඩ්ඪාවසෙසෙ භත්තෙ දින්නෙ පච්චෙකබුද්ධො හත්ථෙන පත්තමුඛං පිදහි, අථ නං "භන්තෙ එකාය තණ්ඩුලනාළියා පඤ්චන්නං ජනානං පක්කොදනස්ස" අයං එකො කොට්ඨාසො කථමඤ්ඤම

න්තා, ඉමං වීථිකාතුං නසක්කා, මා මය්හං ඉධ ලොකසඞ්ගහං කා
රොථා''ති, සඞ්ඛං අත්තනො භාගභත්තං දත්වා පත්ථනං පට්ඨපෙ
සි, ''භන්තෙ මාස්සු පන නිබ්බත්තනිබ්බත්තට්ඨානෙ එවරූපං ඡා
තකභයං අද්දසං, ඉතො පට්ඨාය සකලජම්බුදීපවාසීනං බීජභත්තං
දාතුං සමත්ථො භවෙය්‍යං, සහත්ථෙන කම්මං කත්වා ජීවිකං නක
ප්පෙය්‍යං, අඩ්ඪතෙළස කොට්ඨසතානි ධොවාපෙත්වා සීසං නහායි
ත්වා තෙසං ද්වාරෙ නිසීදිත්වා අදිට්ඨානං කත්වා උඩ්ඪං ඔලොකිතක්ඛ
ණෙ යෙව මෙ මෙඝො විය රත්තසාලිධාරා පතිත්වා සබ්බකොට්ඨෙ පූ
රෙය්‍යුං නිබ්බත්තනිබ්බත්තට්ඨානෙ අයමෙව භරියා අයමෙව පු
ත්තො අයමෙව සුණිසා අයමෙව දාසො''ති, භරියාපිස්ස ''මම සාමි
කො ජිඝච්ඡාය පීළියමානෙ නසක්කා මයා පරිභුඤ්ජිතුන්ති'' චින්තෙ
ත්වා අත්තනො කොට්ඨාසං පච්චෙකබුද්ධස්සෙව දත්වා පත්ථනං පට්ඨපෙ
සි, ''භන්තෙ මාස්සු නිබ්බත්තනිබ්බත්තට්ඨානෙ එවරූපං ඡාතක
භයං අද්දසං, උක්ඛලියං පුරතො ඨපෙත්වා සකලජම්බුදීපවාසීනං භ
ත්තං දෙන්තියාපි යාව ආසනා න උට්ඨහාමි තාව ගහිතට්ඨානග
ත්තං පූරිතමෙව හොතු, අයමෙව සාමිකො අයමෙව පුත්තො අයමෙ
ව සුණිසා අයමෙව දාසො''ති, පුත්තොපිස්ස අත්තනො කොට්ඨාසං
පච්චෙකබුද්ධස්ස දත්වා පත්ථනං පට්ඨපෙසි, ''භන්තෙ ඉතො පට්ඨාය
එවරූපං ඡාතකභයං නාපස්සෙය්‍යං'' එකා ච පන මෙ සහස්සථවිකා
ගහෙත්වා සකලජම්බුදීපවාසීනං කහාපණං දෙන්තස්සාපි ථවිකා පරි
පුණ්ණාව හොතු ඉමෙ යෙව මාතාපිතරො හොන්තු අයමෙව භරියා
අයමෙව දාසො''ති, සුණිසාපිස්ස අත්තනො කොට්ඨාසං පච්චෙක
බුද්ධස්ස දත්වා පත්ථනං පට්ඨපෙසි, ඉතො පට්ඨාය භන්තෙ එවරූපං,
ඡාතකභයං න පස්සෙය්‍යං, එකඤ්ච මෙ ධඤ්ඤපිටකං පුරතො ඨපෙ
ත්වා සකලජම්බුදීපවාසීනං බීජභත්තං දෙන්තියාපි ඛීණභාවො මා
පඤ්ඤායි, අයමෙව සසුරො අයමෙව සස්සු අයමෙව සාමිකො අය
මෙව දාසො''ති දාසොපිස්ස අත්තනො කොට්ඨාසං පච්චෙකබුද්ධ
ස්ස දත්වා පත්ථනං පට්ඨපෙසි, ''භන්තෙ ඉතො පට්ඨාය එවරූපං ඡා
තකභයං න පස්සෙය්‍යං, කසන්තස්ස ච මෙ ඉතො තිස්සො ඉතො ති
ස්සො මජ්ඣෙ එකා'ති නඞ්ගලමත්තා සත්තසීතායො ගච්ඡන්තු''ති
සො තං දිවසං සෙනාපතිට්ඨානං පත්ථෙත්වා ලද්ධුං සමත්ථොපි සා
මිකෙසු සිනෙහෙන ච ''ඉමෙ යෙව සාමිකා හොන්තූ''ති, පත්ථනං
පට්ඨපෙසි, පච්චෙකබුද්ධො සබ්බෙසං පත්ථනාවසානෙ එවමාහ;—

ඉච්ඡිතං පත්ථිතං තුය්හං ඛිප්පමෙව සමිජ්ඣතු.
සබ්බෙ පූරෙන්තු සඞ්කප්පා මණිජොති රසො යථාති.

අනුමොදනං කත්වා "මයා ඉමෙසං චිත්තං පසාදෙතුං වට්ටතී" 'ති චින්තෙත්වා "යාවගන්ධමාදනපබ්බතං ඉමෙ පස්සන්තා මං පස්සන්තූ"ති අධිට්ඨහිත්වා තාවදෙව පඨවිකසිණසමාපත්තිං සමාපජ්ජිත්වා මෙඝපටලවණ්ණං ආකාසං මද්දන්තො පක්කාමි, තෙපි තං ඔලොකෙන්තා පීතිසොමනස්සජාතා අඤ්ජලිං කත්වා අට්ඨංසු, සො ගන්ධමාදනපබ්භාරං ගන්ත්වා තං භත්තං පඤ්චහි පච්චෙකබුද්ධසතෙහි සද්ධිං සංවිභජි, තං තස්සානුභාවෙන සබ්බෙසං පහොසි, තෙපි ගබා තං සබ්බං ඔලොකෙන්තා පීතිසොමනස්සප්පත්තා අට්ඨංසු, අතික්කන්තෙ පන මජ්ඣන්තිකෙ සෙට්ඨිභරියා උක්ඛලිං ධොවිත්වා පිදහිත්වා ඨපෙසි, සෙට්ඨී'පි ජිඝච්ඡාය පීළිතො නිපජ්ජිත්වා නිද්දං ඔක්කමි, සො සායණ්හසමයෙ පබුජ්ඣිත්වා භරියං ආමන්තෙසි "භද්දෙ අතිවිය ඡාතොම්හි අත්ථි නු ඛො උක්ඛලියා තලෙ ඣාමසිත්ථානි අවසිට්ඨානී,,ති සා ධොවිත්වා උක්ඛලියා ඨපිතභාවං ජානන්තී'පි නත්ථී'ති අවත්වා "උක්ඛලිං විවරිත්වා ආචික්ඛිස්සාමී,, 'ති උට්ඨාය උක්ඛලියා මූලං ගන්ත්වා උක්ඛලිං විවරි, තාවදෙව සුමනමකුලසදිසස්ස භත්තස්ස පූරා උක්ඛලි පිධානං උක්ඛිපිත්වා අට්ඨාසි, සා තං දිස්වා පීතියා ඵුටසරීරා සෙට්ඨිං ආහ "උට්ඨෙහි සාමි අහං උක්ඛලිං ධොවිත්වා පිදහිත්වා ඨපෙසිං සා පනෙසා සුමනමකුලසදිසස්ස භත්තස්ස පූරා' පුඤ්ඤානි නාම කත්තබ්බරූපානි දානං නාම දාතබ්බයුත්තකං උට්ඨෙහි සාමි භුඤ්ජස්සූ,, 'ති,සා ද්වින්නම්පි පිතාපුත්තානං භත්තං අදාසි, තෙසු භුඤ්ජිත්වා උට්ඨිතෙසු සයං සුණිසාය සද්ධිං නිසීදිත්වා යථාරුචිං භුඤ්ජිත්වා පුණ්ණස්ස භත්තං අදාසි ,ගහිතගහිතට්ඨානං න ඛීයති, කටච්ඡුනා සකිං ගහිතට්ඨානමෙව පඤ්ඤායති, තං දිවසමෙව කොට්ඨාදයො පුබ්බෙ පූරිතනියාමෙනෙව පුන පූරිංසු "සෙට්ඨිස්ස ගෙහෙ භත්තං උප්පන්නං බීජභත්තෙනත්ථිකා ආගන්ත්වා ගණ්හන්තූ,, ති නගරෙ ඝොසනං කාරෙසි, මනුස්සා තස්ස ගෙහතො බීජභත්තං ගණ්හිංසු, සකලජම්බුදීපවාසිනො'පි තං නිස්සාය ජීවිතං ලභිංසු යෙව, තදා'පි සෙට්ඨිභරියා චන්දපදුමවතී සෙට්ඨිස්ස පුඤ්ඤානුභාවං

දිස්වා අත්තනො 'පි පුඤ්ඤං වීමංසිතුකාමා සීසං න්හායිත්වා සබ්බාලඞ්කාරෙහි අලඞ්කරිත්වා මහාජනස්ස පස්සන්තස්සෙව නාළිකමත්තෙන තණ්ඩුලෙන මිණාපෙත්වා තෙහි භත්තං පචාපෙත්වා ද්වාරකොට්ඨකෙ පඤ්ඤත්තාසනෙ නිසීදිත්වා සුවණ්ණකටච්ඡුං ආදාය "භත්තෙන අත්ථිකා ආගච්ඡන්තූ" 'ති ඝොසාපෙත්වා මනුස්සානං ආගතාගතානං උපනීතභාජනානි පූරෙත්වා අදාසි, සකලජම්බුදීපවාසිනො මනුස්සා ඝොසනං සුණන්තා උත්තාහලං කත්වා ඝනමෙඝො විය ආගන්ත්වා පතිගණ්හිංසු සකලජම්බුදීපවාසීනං දෙන්තියා 'පි කටච්ඡුනා ගහිතට්ඨානමෙව පඤ්ඤායති, තතො සෙට්ඨිපුත්තො ධනඤ්ජයො 'පි සීසං න්හායිත්වා අලඞ්කාරෙන අලඞ්කරිත්වා එකං සහස්සත්ථවිකං ගහෙත්වා "යෙ කහාපණෙහි අත්ථිකා තෙ ආගච්ඡන්තූ" 'ති පුන ඝොසාපෙත්වා ආගතාගතානං ජම්බුදීපවාසීනං දදමානො 'පි ථවිකා පූරිතා යෙව, තතො සෙට්ඨිපුත්තී සුමනාදෙවී තථෙව එකං ධඤ්ඤපිටකං පුරතො ඨපෙත්වා සකලජම්බුදීපවාසීනං බීජභත්තං දෙන්තියා,, 'පි ඛීණභාවො න පඤ්ඤායති, තතො පුණ්ණො 'පි දාසො සීසං න්හායිත්වා වත්ථාලඞ්කාරධරො හුත්වා සුවණ්ණධුරෙසු සුවණ්ණයොත්තානි ගොණෙ යොජෙත්වා සුවණ්ණපතොදලට්ඨිං ආදාය ගොණානං අට්ඨඛුරගතානි සුවණ්ණානි දත්වා ගන්ධපඤ්චඞ්ගුලිකානි ච, විසාණෙසු සුවණ්ණකොසකෙ පටිමුඤ්චිත්වා ඛෙත්තං ගන්ත්වා යොජෙසි, සො නඞ්ගලකොටිං ගණ්හිත්වා ගොණෙ පාජියමානෙ යෙව ඉතො තිස්සො එතො තිස්සො මජ්ඣෙ එකා" 'ති සත්තසීතා භිජ්ජිත්වා අගමංසු. තං ච ඛෙත්තං උසානසමපන්නං ඵලසම්පන්නං, අත්තනො පුඤ්ඤානුභාවෙන තං ජම්බුදීපවාසිනො භත්තබීජං නිබන්තං, ච වත්ථාභරණානි හිරඤ්ඤසුවණ්ණාදීනි ච යථාරුචිං සෙට්ඨිගෙහතො එව ගණ්හිංසු ඉමෙ පඤ්ච ජනා මහාපුඤ්ඤනාමාති ලොකෙ පාකටා ජාතා'ති; ඉදං කිර බුද්ධන්තරෙ පච්චෙකබුද්ධානං තෙහි දින්නඅන්නදානවිපාකමත්තං, සෙසා පන සඞ්ඛාකාරෙන ධම්මපදෙ වුත්තාති;—

තෙන වදාමි.

"යෙ අන්නං අත්තනො භාගං දත්වා පච්චෙකබුද්ධසු,
විපාකං තස්ස දානස්ස යථාකාමං ලභිංසු තෙ" 'ති;

ඉදං මෙණ්ඩකසෙට්ඨිවත්ථු—6

ගන්ධසාලිං තිවස්සානි වතුපානිහි වාසිතං,
අඛණ්ඩං තණ්ඩුලං සුද්ධං භොජනං සඞ්ඛකාලිකං;

තං සන්ධාය වුත්තං;—

අනෙකරූපෙහි රසෙහි යුත්තං
අන්නං නරා භුඤ්ජති සබ්බකාලෙ,
න ජාතු ජානාති ඛුදාය දුක්ඛං
අන්නප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති;

අන්නකථායොගො නාම පඨමො පරිච්ඡෙදො.

....

සුසඞ්ඛතං ගන්ධරසූපපන්නං
නානාවිධං ඵාණිතසක්ඛරාදිං,
පිවන්ති කාලෙ වරපානකං යෙ
පානප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති;

එත්ථ පානදානං නාම

"දානං යෙ දෙන්ති මුදිතා සීලවන්තෙසු භික්ඛුසු
තෙ චුතා තිදිවං පත්තා මොදන්ති සුඛිනො සදා" 'ති

කථං? එකස්මිං සමයෙ භගවා සාවත්ථිං උපනිස්සාය ජෙතවනෙ විහරති, තදා සොළස භික්ඛූ ගාමකාවාසිකා ගිම්හසමයෙ ගාමද්වාරතො භගවන්තං දස්සනාය සාවත්ථිං ගන්තුකාමා අද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිංසු, තෙ අච්චුණ්හකාරවිවිධකිරණසන්තත්තා පංසුසඤ්ජනිතාය මරීචිවිප්ඵන්දමානරූපධාරිණියා වණ්ණණාය මරීචිභවනනිස්සිතාය රුක්ඛතිණගහණවජ්ජිතාය නිරුදකාවත්ථාය සම්පත්තා සමුට්ඨිතරෙණුචුණ්ණාය විපච්ඡින්නජනසඤ්චාරිතාය උණ්හපවනපරිපීළිතාය පථවියං අද්ධානං ගච්ඡන්තා විසුක්ඛකණ්ඨොට්ඨතාලුජිව්හා පරිගලිතගත්තසෙදා පිපාසාය පීළිතසරීරා මජ්ඣන්හිකසමයෙ අඤ්ඤතරං ගාමද්වාරං සම්පාපුණිංසු, අථ අඤ්ඤතරා ඉත්ථී ඝටමාදාය උදකත්ථාය උදකපානාභිමුඛී අගමාසි, තෙපි ඛො භික්ඛූ උදකත්ථිකා තස්සා ගමනමග්ගං පටිපජ්ජිංසු, සා උදකපානං ගන්ත්වා ඝටං පූරෙත්වා නිවත්තිතුකාමා තෙ භික්ඛූ කිලන්තකායෙ දිස්වා උදකඝටං එකමන්තං ඨපෙත්වා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා උදකෙන නිමන්තයන්ති ආහ;

"ගණ්හථ මෙ උදකං තුම්හං ආනීතං උදපානතො,
තං මය්හං අනුකම්පාය සාධුකං පටිගණ්හථා" 'ති.

අථ භික්ඛූ නිසීදිත්වා තස්සානුකම්පාය උදකං පරිස්සාවෙත්වා යථා පිපාසං පිවිංසු, සා පසන්නචිත්තා පග්ගහිතඤ්ජලී පෙක්ඛන්තී අට්ඨාසි; භික්ඛූ තස්සානුමොදනං කරොන්තා ඉමං ගාථමාහංසු;

"දෙවා මනුස්සා යක්ඛා ච ගන්ධබ්බා කින්නරා දිජා,
උදපානෙව යාචන්ති උදකං උත්තමං වරන්ති"

වත්වා තව අනුමොදනාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු, එත්තකමෙව පුඤ්ඤකම්මං කත්වා සා මරණකාලෙ තං පානදානං සංඝෙසු දින්නං අනුස්සරිත්වා ඉතො චුතා තාවතිංසෙ උප්පජ්ජි, තස්සා පුඤ්ඤානුභාවෙන කප්පරුක්ඛොපසොභිතං ද්වාදසයොජනිකං කනකවිමානං නිබ්බත්ති, දිබ්බච්ඡරාසහස්සපරිකිණ්ණං, තං පරික්ඛිපිත්වා සමන්තා රජතවාලුකාකිණ්ණා සුපතිත්ථා රුචිරසල්ලසණ්ඨිතා තස්සා අවිදූරෙ උය්‍යානවිමානද්වාරෙ ච පොක්ඛරණී පඤ්චවණ්ණපදුමසඤ්ඡාදිතා සහ සුවණ්ණනාවාය නිබ්බත්ති, සා පන නාවා නානාවිධරතනමය ද්වාරතොරණපසාදනීයසීහපඤ්ජරපවාළමයඛම්භඝටිකාවෙදිකා කවාටපරික්ඛිත්තා සබ්බපරියන්තා සුවණ්ණකිඞ්කිණිකජාලපරිවෙඨිතා විචිත්‍රරතනඛචිතද්වාරවාතපානතොරණාලඞ්කතා, සුවණ්ණබරා පමසතා නාවකිත්තියො සුවණ්ණමයානි ඵලිකමයානි වෙළුරියමයානි ච දිබ්බගන්ධබ්බතූරියානි පවජ්ජන්ති යො සුවණ්ණනාවං පාජෙසුං, සා දෙවකඤ්ඤා සුවණ්ණපදුමානි ඡින්දන්ති නාවාය සීසෙ නිසින්නා හොති, තත්ථ සුඛසමප්පිතං කීළන්තිං දිස්වා ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො දෙවලොකචාරිකං චරමානො යෙන සා දෙවතා තෙනුපසඞ්කමි සා ථෙරං දිස්වා සහසා සුවණ්ණනාවාතො ඔතරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා අට්ඨාසි, අථ නං ථෙරො ඉමාහි ගාථාහි පටිපුච්ඡි:

"සුවණ්ණච්ඡදනං නාවං නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි,
ඔගාහසි පොක්ඛරණිං පද්මං ඡින්දසි පාණිනා.

කූටාගාරනිවෙසා තෙ විභත්තා භාගසො මිතා,
දද්දල්ලමානා ආභන්ති සමන්තා චතුරො දිසා

කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා.

පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ
මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං,
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී"ති.

සා දෙවතා අත්තමනා මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා,
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති.

අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා
පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ,
දිස්වාන භික්ඛූ තසිතෙ කිලන්තෙ
උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසිං

යො ච කිලන්තානං පිපාසිතානං
උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසි,
සීතොදිකා තස්ස භවන්ති නජ්ජො
පහූතමාල්‍යා බහු පුණ්ඩරීකා.

තමාපදා අනුපරියන්ති සබ්බදා
සීතොදිකා වාලුකසන්ථතා නදී
අම්බා ච සාලා තිලකා ච ජම්බුයො
උද්දාලකා පාටලියො ච ඵුල්ලා.

තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං
විමානසෙට්ඨං භුසසොභමානං,
තස්ස ච කම්මස්ස අයං විපාකො
එතාදිසං කතපුඤ්ඤා ලභන්ති.

කූටාගාරනිවෙසා මෙ සුවිභත්තා භාගසො මිතා,
දද්දල්ලමානා ආභන්ති සමන්තා චතුරො දිසා.

තස්මා හි අප්පකාමෙහි මහත්තාමභිකඞ්ඛිතා,
දාතබ්බං පානකං හොති සංඝෙ ච ගණමුත්තමෙ.

තෙන මෙ තාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා.

අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව
මනුස්ස භූතාය මයාසි පුඤ්ඤං,
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී"ති,

ථෙරො තස්සා ව්‍යාකරණං සුත්වා ධම්මං දෙසෙසි දෙසනානන්තරං අරියසච්චකථං කථෙසි. සා දෙවධීතා ථෙරස්ස සම්මුඛා අරියසච්ච දෙසනං සුත්වා දිබ්බච්ඡරාසහස්සෙන සද්ධිං සොතාපන්නා අහොසි, තතො ථෙරො ආගන්ත්වා තථාගතං පරිසමජ්ඣෙනිසින්නං වන්දිත්වා පුච්ඡි "සත්තා නු ඛො භන්තෙ උදකදානමත්තෙන දෙවලොකෙ උප්පජ්ජන්ති" "ආම මොග්ගල්ලාන සත්තා උදකදානා දෙවලොකෙ උප්පජ්ජන්ති" වත්වා පුන පානවත්ථුං මහාජනස්ස දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසු, තතොපට්ඨාය මනාපනා උදකදානාභිරතා අහෙසුං;—

තෙනාවොචුම්;

"පානං යෙ දෙන්ති මුදිතා සීලවන්තෙසු තාදිසු,
ඉතො චුතා තිදිවමුපගතා මොදන්ති සුඛිතා සදා" 'ති.

අයමෙත්ථ වුච්චති

සුසඞ්ඛතං ගන්ධරසූපපන්නං
නානාවිධං ඵාණිත සක්ඛරාදිං
පිවන්ති කාලෙ වර පානකං යෙ
පානප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

පානප්පදානං නාම

පානං යෙ දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු,
තෙ චුතා තිදිවම්පත්තා මොදන්ති සුඛිනො සදා'ති.

කථං? එකස්මිං සමයෙ භගවා සාවත්ථිනගරං උපනිස්සාය ජේතවනෙ විහරති, තදා අඤ්ඤතරො ඛීණාසවො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය සංවත්ථිතො ගාමකාවාසං ගච්ඡන්තො මජ්ඣන්තිකසමයෙ ඝම්මාභිතත්තො පිපාසා කිලන්තො පීළිතො අඤ්ඤතරං ගාමං සම්පාපුණි, සො පන ගාමො අනන්තරාමග්ගෙසිතො යෙව මනුස්සා අඤ්ඤතරං ගාමං ගච්ඡන්තා 'පි ගාමම්මජ්ඣෙන ගච්ඡන්ති, තෙන සො 'පි චීවරං පාරුපිත්වා ගමද්වාරසමීපෙ නිවිට්ඨගෙහං අභික්කමිත්වා ගච්ඡති, තදා අඤ්ඤතරා ඉත්ථි භුඤ්ජිත්වා භත්ත කිලමථපරිළාහවිනොදනත්ථාය අඤ්ඤතරා නික්ඛමිත්වා ඝරද්වාර පමුඛෙ මුදුගතවාතං ගණ්හන්තී, අන්තරවීථිං ඔලොකයමානා නිසින්නා හොති, සා තං ඉත්ථී කිලන්තරූපං තසිතං ඝම්මාභිතත්තං ගච්ඡන්තං දිස්වා සහසා ආසනා වුට්ඨාය ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා ථෙරං නිමන්තෙන්ති 'අඤ්ජලිම්පග්ගය්හ ඉමං ගාථමාහ;—

"භන්තෙ ඉතො නිවත්තෙත්ථ පඤ්ඤත්තං ඉධ ආසනං,
ථොකං එත්ථ නිසීදිත්වා ඉතො යාථ යථාසුඛන්ති"

වත්වා පාදොදකං පාදපුඤ්ජනඤ්ච දත්වා විජනීයා තෙන විගත පරිළාහං කත්වා සීතලෙන සුගන්ධෙන මධුරෙන සුචිනා පානකෙන සන්තප්පෙසි, ථෙරො තා අනුමොදන්තො ඉමං ගාථමාහ;—

"යෙ සීලවන්තෙසු දදන්ති පානං
ඝම්මාභිතත්තෙසු පිපාසිතෙසු,
කිලන්තරූපෙසු තථා පිධෙසු
න තෙ සදා හොන්ති ඛුප්පිපාසාති"

ඉති තං ථෙරො අනුමොදනාය සංසෙසත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි, සා අපරභාගෙ

කාලඞ්කත්වා තාවතිංසෙ ද්වාදසයොජනිකෙ කනකවිමානෙ සහස්ස දිබ්බච්ඡරාසඞ්කිණ්ණෙ උය්‍යානපොක්ඛරණීපටිමණ්ඩිතෙ අයිවිය ජොතනීයසමුජ්ජලනෙක නානාතුරියසංඝුට්ඨෙ සුත්තප්පබුද්ධා විය දෙවධීතා හුත්වා නිබ්බත්ති, තස්ස නිබ්බත්තකාලෙයෙව දිබ්බච්ඡරා නාටකිත්ථියො නානප්පකාරානි වීණාවෙණුමුදිඞ්ගාදීනි ගන්ධබ්බතුරියානි පවත්තයිංසු, මධුරානි දිබ්බගීතානි ගායිංසු සා 'පි තාය දෙවතාය, අනෙකා කනකවිමානෙ පඤ්ඤත්තෙ රතනපල්ලඞ්කෙ නිසින්නා ආභරණපටිමණ්ඩිතා නච්චගීතවාදිතාදීහි අභිරමණීයජනා දිබ්බපානභොජනාදීහි ච උපසෙවමානා මහන්තං දිබ්බසුඛං අනුභවමානා තතො උය්‍යානං ගන්තුකාමා නානාවිධවණ්ණසමුජ්ජලං සුවිභත්තමණිරතනවිචිත්‍රපරික්ඛතං සුවණ්ණසිවිකං අභිරුය්හ නානා ච නාටකිත්ථීහි පගහිතතුරියගීතාසම්මිස්සාහි සම්පරිවාරිතා තතුපසඞ්කමාරසම්මානනෙන සුදස්සනදෙවනගරස්ස මහාමග්ගෙන උම්භාසු පස්සන්තීහි දෙවපුත්තෙහි අච්ඡරියබ්භුතචිත්තපවත්තිතසාධුකාරසම්මිස්සෙහි විමානතො නික්ඛමිත්වා උය්‍යානං අගමාසි; තත්ථ කීළිත්වා රමිත්වා පොක්ඛරණිතීරං කීළිතුකාමා සුවණ්ණනාවං අභිරුය්හ පදුමානි ගණ්හමානා කීළිතුං ආරභි; අථායස්මා මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො දෙවලොකචාරිකං චරමානො තස්සා උය්‍යානසමීපං ගන්ත්වා අට්ඨාසි; සා ථෙරං දිස්වා ගන්ත්වා සම්බනුමානා වන්දිත්වා ඨිතා; ථෙරො තං පුච්ඡන්තො ඉමං ගාථමාහ;—

"සුවණ්ණවණ්ණා නාවං නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි,
ඔගාහසි පොක්ඛරණිං පදුමං ඡින්දසි පාණිනා"

එවං වුත්තා දෙවධීතා අත්තනො සරීරවණ්ණා නීලලොහිතොදාතවිචිත්‍රපජ්ජලිතාකාරසණ්ඨිතා ඉමම් තාව ගතානං රූපසද්දගන්ධරසපොට්ඨබ්බසම්පන්නා මනුස්සලොකතො ගෙහතො ගෙහනා සම්පත්ති නිබ්බත්තා වින්දති; තං සුත්වා දෙවධීතා අත්තනො කනකකම්මං තස්ස ථෙරස්ස ආරොචෙත්වා "භන්තෙ ගමනෙ අප්පමත්තකම්පි දින්නං කතකම්මං තස්ස මහප්ඵලභාවං ජානාහි", ති වත්වා "ආම සුද්ධිතෙන පුඤ්ඤකම්මං නාම අප්පකම්පි ගුණවන්තෙසු කතං මහප්ඵලං හොති, ති වත්වා;—

අප්පං දින්නං බහු හොති බහු දින්නං බහුතරං,
තස්මා දින්නං තං දත්වා අප්පං වා යදි වා බහුං.

එවමාදීනි පුඤ්ඤකම්මානි කත්වා තස්සා ආසනං දත්වා මහතා ධම්මදෙසනං දෙසෙසි; සා තං දෙසනං සුත්වා අභිප්පසන්නාපි සද්ධා සොතාපන්නා අහොසි; අථ ථෙරො තතො ආගන්ත්වා තං සබ්බං,

තථාගතස්ස ආරොචෙසි, සත්ථා තමෙව අත්ථුප්පත්තිං කත්වා මහාජනස්ස ධම්මං දෙසෙසි, දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසු;-තෙන වුත්තං;—

“යෙ පානං දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු,
තෙ චුතා තිදිවුප්පන්නා මොදන්ති සුඛිනො සදා,, ’ති.

ඉදානි පානදානං කාලෙන දින්නං මහප්ඵලභාවං වෙදිතබ්බං;—

යෙ පානං දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු ත දීසු,
චවිත්වා මානුසා කායා සග්ගලොකෙ රමන්ති තෙ ති.

එත්ථ හි පානදානං නාම යංකිඤ්චි දානං දෙන්තී අන්නං වා වත්ථං වා යානං වා මාලං වා ගන්ධං වා විලෙපනං වා දීපං වා සෙය්‍යං වා ආවාසං වා අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරෙන මච්ඡෙරමලවිනයසද්ධාසංඛාතෙන සද්ධාවඩ්ඪිතෙන සබ්බකුසලානං කුසලහෙතුනා පමුදිතෙන උදග්ගචිත්තෙන පසන්නචිත්තෙන සීලවන්තෙසු ගුණවන්තෙසු පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු මහප්ඵලං හොති දායකානං දිබ්බසුඛං අනුභවමානො හොති කථං දට්ඨබ්බං බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ ජෙතවනමහාවිහාරෙ අකාල කුසුමඵලිත තරුවනපල්ලිතෙ භමරමධුකරකොකිලදිජගණමධුරකාදීනං සංඝුට්ඨෙ අභිරමනීයතරජලසයෙ උප්පලපදුමකුමුදපුණ්ඩරීකසොගන්ධිකපටිසජ්ජිතෙ සබ්බජනමනොහරෙ තස්මිං ජෙතවනෙ විහාසි;-තෙනාහ;—

“තස්මිං ජෙතවනෙ රම්මෙ සබ්බබුද්ධ නිවාසිතෙ,
සත්තානං අනුකම්පාය විහාසි පුරිසුත්තමො,, ’ති.

එවං සත්තානං අනුකම්පාය අත්ථාය ච සුඛාය ච පුඤ්ඤෙන ච සාසනෙන ච වෙ වාරෙ ධම්මදෙසනා;

“ධම්මං ලොකහිතත්ථාය දෙසයන්තො නරාසභො,
චතුසච්චං පකාසෙන්තො දෙසෙසි පුරිසුත්තමො,, ’ති.

අථෙකදිවසං පන භගවා ලොකානුග්ගහකාරණත්ථං ජනපදචාරිකං පක්කන්තො මහතා භික්ඛුසංඝෙන පරිවුතො ගච්ඡන්තො සො නරාසභො භගවා තං ඉජ්ඣති තං ච කායබලෙන අනොපමෙන සිවිලාසෙන අනොපමාය බුද්ධලීලාය යෙන ථූණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො තෙන පායාසි; සො පන ගාමො සාවත්ථිතො පුරතො සොජනපරො විසායුතකාසිලකබ්‍රාහ්මණා සමණො ගොතමො ආගච්ඡතීති සුත්වා නදීතිත්තෙ නාවා අපනීතෙ සෙතුචඞ්කමනාදීනි අ

පහෙත්වා ගාමෙ එකකූපං ඨපෙත්වා පච්ඡන්නානං කූපසතානං ස භායො ච මණ්ඩපානි ච විනාසෙත්වා "සමණස්ස ගොතමස්ස පානං මා හොතූ,, 'ති නිබද්ධං රක්ඛාපිතො, අථ භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො නදීතීරං සම්පත්තො ඉද්ධියා ඔතිණ්ණො බ්‍රාහ්මණගාමං අනුප්පත්වා අඤ්ඤතරෙ ඡායංජනන වනසණ්ඩෙ නිසින්නො හොති; උදකාහිහරස්ස සමනන්තරො, තම්පි හි ගාමෙ කතිකා කතා හොති, "යො පන සමණස්ස ගොතමස්ස පානීයං වා පරිභොජනීයං වා දදෙය්‍ය සාදියෙය්‍ය වා පටිසන්ථාරං වා කරෙය්‍ය තස්ස සහ පන සහස්සදණ්ඩකම්මං ගණ්හිතබ්බන්ති,, තත්‍ථ අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණදාසී උදකහරණත්ථාය ගතා අසීත්‍යානුබ්‍යඤ්ජනෙහි පරිරඤ්ජිතං සබ්බන්නං බ්‍යාමප්පභාය පරික්ඛිත්තං අති විය සොමනස්සවිලාසසම්පන්නං සුජනනයනාභිතිකාරං භගවන්තං සහ පරිසාය නිසින්නං දිස්වා සා දාසී පසාදාය ආවිජ්ජිතහදයා "භගවන්තං පානීයං දස්සාමී'' ති තෙනත්ථ" බ්‍රාහ්මණෙ මය්හං අක්කොසන්තු වා පරිභාසන්තු වා" 'ති අතිනා හුත්වා පුන දළ්හං දතුකාමා චින්තෙනසි, "බ්‍රාහ්මණා මං පහරන්තු වා මාරෙන්තු වා යං වා ඉච්ඡන්ති තං මය්හං කරොන්තු" 'ති පානීයං හරති අඤ්ඤෙහි උදකහාරිකෙහි වාරියමානාපි අනපෙක්ඛා "මා වාරෙථා" 'ති වත්වා භගවතො පානීයං උපනාමෙසි, තෙසංඑතද ඉවාච නනු මුත්තං භගවතා සුත්තන්තෙ ,,පච්ඡිමානි හිඛාඛෙව සබ්බා කුලපුත්තා අත්තනො ජීවිතං පරිච්චජිත්වා බුද්ධං පුඤ්ඤං පසවන්ති ඵෙච්ච සඟෙහාපමොදන්ති කතමානි පච බුද්ධස්සත්ථාය භික්ඛවෙ ජීවිතං පරිච්චජන්ති ධම්මස්සත්ථාය භික්ඛවෙ ජීවිතං පරිච්චජන්ති සංඝස්සත්ථාය භික්ඛවෙ ජීවිතං පරිච්චජන්ති මාතුස්සත්ථාය භික්ඛවෙ ජීවිතං පරිච්චජන්ති පිතුස්සත්ථාය භික්ඛවෙ ජීවිතං පරිච්චජන්ති බුහවං පුඤ්ඤං පසවන්ති ඵෙච්ච සඟෙග පමොදන්ති 'ති; තස්මා භගවතො පානීයං උපනාමෙසි භගවා පන තස්සානුකම්පාය පටිච්ච පානීයං ගහෙත්වා සාවදත්තං පිවිත්වා භාජනධොවිත්වා පච්ඡන්නං නික්ඛන්තනා පානීයං පරිභොගත්ථාය අදාසි, සා උදකපරිභොග ච දිස්වා හට්ඨතුට්ඨා පසන්නචිත්තා උදකගම්භීනා චාඩිත්වා අඤ්ඤං කූටං පූරෙත්වා ගච්ඡන්ති අඤ්ඤෙහි ජනෙහි බ්‍රාහ්මණස්ස පරිභාසනන්ති "පුබ්බෙයෙව තුම්හෙහි අම්හාකං එවංවදථ යො සමණස්ස ගොතමස්ස පානීයං වා භොජනීයං වා දදෙය්‍ය පටිසන්ථාරං වා කරෙය්‍ය තස්ස සහාප ත සහස්සදණ්ඩකම්මං ගණ්හිතබ්බන්ති වදන්ති තුම්හාකං දාසියෙව දාසියා තස්ස පානීයං දින්නන්ති" සො බ්‍රාහ්මණො තෙසං වචනං සුත්වා කොධාභිභූතො දාසිං මාරෙස්සාමීති චින්තෙනසි, සා දාසී සීඝං ඝටං ඔරො

පෙත්වා බ්‍රාහ්මණා ඛමාපෙස්සාමී"'ති පාදෙ වන්දි බ්‍රාහ්මණො එක ප්පහාරෙනෙව දසිං මාරාපෙසි, සා පසාදමනෙනෙව බුද්ධාරම්මණං පීතිං උප්පාදෙත්වා කාලංකත්වා තාවතිංසදෙවලොකෙ අත්තනො පුඤ්ඤානුභාවෙන නිබ්බත්ති, තස්සා සුරුචිරමණිමුත්තාවලිජ්ජලානුරඤ්ජිතං වාතපානකවාටවෙළුරියඵලිකාමයං චාරුතොරණපාසාදනිය්‍යූහපඤ්ජරං සමුජ්ජලපවාළමයං ථම්භසහස්සපරික්ඛිත්තං සබ්බාලඞ්කාරූපෙතඅච්ඡරාගණෙහි නානාකෙහි පරිපුණ්ණං උය්‍යානපොක්ඛරණීනදීපතිමණ්ඩිතං අභිරමණීයං දිබ්බවිමානං නිබ්බත්ති, "භගවා ආනන්දත්ථෙරං ආනාපෙසි" පානීයංආනෙහි ආනන්ද"'ති. ථෙරො ඒකවචනෙන "දූසිතා කූපාදයො භගවා" ති නාගච්ඡි ති, දුතියම්පි ආනන්දත්ථෙරො පානීයත්ථාය නාගච්ඡති, තතියවාරෙ ගච්ඡන්තස්ස ආනන්දත්ථෙරස්ස භගවතො පාටිහීරෙන පඤ්චකූපසතෙහි නදියො විය පරිපුණ්ණයන්තනිත්තානි සරානි පූරෙත්වා තිට්ඨන්ති දූහකසිලකබ්‍රාහ්මණො තං පාටිහීරං දිස්වා පසීදිත්වා භගවන්තං ඛමාපෙත්වා සමාතනාය නිමන්තෙසි, අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන, බ්‍රාහ්මණගහපතිකාපි ඉත්ථිපුරිසාපි ඛුද්දකා මහල්ලකාපි පුත්තදාරාපි ධූමචුණ්ණමෙව ගහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙ වන්දිත්වා පූජෙත්වා නමස්සමානා අට්ඨංසු, භගවා පන මහාභික්ඛුසංඝෙන පරිවුතො පඤ්ඤත්තවරාසනෙ නිසින්නො හොති, තස්මිං පන කාලෙ සා දසී දෙවකඤ්ඤා අත්තනො පුඤ්ඤානුභාවෙන නිම්මිතඋය්‍යානපොක්ඛරණීනදීහි පරික්ඛිත්තං නච්චගීතවාදිතකුසලෙහි නාටකදෙවකඤ්ඤාසංඝෙහි සංඝුට්ඨං රතනවිමානං දිස්වා සා දෙවකඤ්ඤා සකභවනෙන උය්‍යානෙන සහ තාවතිංසදෙවලොකතො මහන්තෙන දෙවානුභාවෙන ආගන්ත්වා භගවතො පාදෙ සිරසා නිපතිත්වා පදක්ඛිණං කත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගය්හ අට්ඨාසි, අථ භගවා දෙවකඤ්ඤාය විභූතිං දිස්වා පුච්ඡන්තො ඉමා ගාථාආහාසි—

"සුවණ්ණච්ඡදනං නාවං නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි,
ඔගාහසි පොක්ඛරණිං පදුමං ඡින්දසි පාණිනා.
කූටාගාරනිවෙසා තෙ විභත්තාභාගසො මිතා;
දද්දල්ලමානා ආභන්ති සමන්තා චතුරො, දිසා.
කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො කෙන තෙ ඉධමිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා යෙකෙචි මනසො පියා.

පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ
මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං,
කෙනාසි එවඤ්ජලිතානුභාවා
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී" 'ති

සා දෙවතා අත්තනො පුබ්බකම්මං ආරොචෙන්තී භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි.

අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ,
දිස්වාන භික්ඛූ තසිතෙ කිලන්තෙ උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසිං;

යො වෙ කිලන්තානං පිපාසිතානං උට්ඨාය පාතුං උදකං දදාති,
සීතොදකා තස්ස භවන්ති නජ්ජො පහූතමල්‍යා බහුපුණ්ඩරීකා;

තමාපගා අනුපරියන්ති සබ්බදා සීතොදකා වාලුකසන්ථතා නදී,
අම්බා ච සාලා තිලකා ච ජම්බුයො උද්දාලකා පාටලියො ච ඵුල්ලා;

තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං විමානසෙට්ඨං භුසසොභමානං,
තස්සීධ කම්මස්ස අයං විපාකො එතාදිසං කතපුඤ්ඤා ලභන්ති;

කූටාගාරනිවෙසා මෙ විභත්තා භාගසො මිතා,
දද්දල්ලමානා ආභන්ති සමන්තා චතුරො දිසා;
තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා යෙකෙචි මනසො පියා;

තෙනම්හි එවංජලිතානුභාවා වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසති
එතස්ස කම්මස්ස ඵලං * මමෙදං උට්ඨාය බුද්ධො උදකං අපායී’’ති,

සා දෙවතාය, මහාජනස්ස අච්ඡරියබ්භුතා අහොසි, තතො භගවා තස්සා චිත්තාචාරං ඤත්වා ආනුපුබ්බිකථං කථෙත්වා සච්චානි පකාසෙසි, සච්චපරියොසානෙ සා දෙවතා සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨාසි, මහාජනස්ස බන්ධනමොක්ඛො අරියධම්මස්ස සච්ඡිකිරියා අහොසීති.

යෙ පානං දෙන්ති මුදිතා පුඤ්ඤක්ඛෙත්තෙසු තාදිසු,
ඉතො චුතා තිදිවමුපගතා මොදන්ති සුඛිතා සදා’ති,

තතියනාවාවිමානවණ්ණනා—8.

ඉදං පානදානං කාම කාලෙන දින්නං මහප්ඵලභාවං වෙදිතබ්බං;

කථං? එකස්මිං සමයෙ භගවා රාජගහං නිස්සාය වෙළුවනෙ විහරති තදා අඤ්ඤතරො දුග්ගතපුරිසො පරෙසං කම්මං කත්වා තතො ලද්ධවෙතනෙන ජීවිකං කප්පෙති, තථෙව සො පුරිසො භත්තවෙතනෙන භතිං කත්වා අත්තනො අම්බවනං පාලෙති, අථෙකදිවසං ආයස්මා සාරිපුත්තො එකකොව පත්තචීවරමාදාය

* මමයිදන්ති—පොත්ථකෙසු

ගාමවාසීනං අනුකම්පාය ගච්ඡති, සො කාලං සල්ලක්ඛෙත්වා ආයත්තතරං ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි, යා පන මත්තං පිණ්ඩපාතං ගහෙත්වා ඔහිගාමෙ ඡායූදකසම්පන්නෙ ඨානෙ භත්තකිච්චං කත්වා පවිවිත්තෙන රමණීයෙ වනසණ්ඩෙ දිවාවිහාරං අකාසි සීහොවිය එකචරො විවෙකසුඛං අනුභවන්තො, එවං සාරිපුත්තත්ථෙරො ගාමනිගමජනපදවාසීනං අනුකම්පමානො විචරති, යථා චිරායස්මා සාරිපුත්තත්ථෙරො විහරති තථා අනන්තො සත්තානං ගන්ත්වා කෙචි වන්දන්ති කෙචි අඤ්ජලිකම්මං කරොන්ති කෙචි කටච්ඡුභත්තං දෙන්ති. තද, තතො ථෙරො ආගච්ඡන්තො ගිම්හානං පච්ඡිමමාසසමයෙ අච්ඡුණ්හතරකිරණසන්තාපෙ පංසුකාය කුක්කුලාය මාතාය පථවියං අක්කමන්තො සෙදසම්පන්නගත්තො කිලමිතගත්තො තායසාරාමිසම්පෙත මග්ගෙන අතික්කමි, අථ තං සො පුරිසො තථාරූපෙ උණ්හකාලෙ පරිච්ඡින්නාසන්නයවාරෙ ගච්ඡන්තං ථෙරං දිස්වා සජාතපසාදො උපසඞ්කමිත්වා වන්දිත්වා එවමාහ, "භන්තෙ අතිසන්තන්තා ගච්ඡන්තා කිලන්තා කිලමිතගත්තා එත්ථ මුහුත්තං පවිසථ, නහායිත්වා ගමිස්සථ" 'ති, අථ ථෙරො තං අනුකම්පමානො අත්තනො දරථකිලමථපටිප්පස්සම්භනත්ථං සල්ලක්ඛෙත්වා අධිවාසෙත්වා ආරාමං පවිසිත්වා මුහුත්තං විස්සමන්තො නිසීදි, සො ථෙරං කාලපරොණ්ණ විපන්නිමානං අද්දස, එත්තිමානං දිස්වා නාගායථ භන්තෙ" 'සී ආග, ථෙරො උදකසාටිකං නිවාසෙත්වා අඤ්ඤතරස්ස අම්බරුක්ඛස්ස මූලෙ බන්ධං නිස්සාය නිසීදි, අථ තං පුරිසො සම්පන්නාසීතලෙන ජලෙන පසන්නචිත්තො සාදරමෙව අඤ්ඤතරස්මිං අම්බරුක්ඛෙ ඨිතො විය නහාපෙන්තො පිට්ඨිං පරිමජ්ජිත්වා පාදෙ ධොවෙත්වා නහාපෙසි, ථෙරො නහාත්වා නිවාසෙත්වා තං එවමාහ "උපාසක ඉදං එවරූපං කුසලකම්මං සබ්බදා අනුස්සරෙය්‍යාසී" ති වත්වා ඉමං ගාථමාහ;—

"උදකඤ්ජලං සත්ථා දෙවා ගන්ධබ්බමානුසා;
සුපණ්ණා කින්නරා නාගා උදකෙනෙව තොසිතා:

යො සීලවන්තස්ස දදාති පානං ඝම්මකාලෙ රසුත්තමං,
තං මයානං උදකං දින්නං තං සරෙය්‍යාසි සබ්බදා" 'ති

සො එවං වත්වා අත්තනො ඵාසුවිහාරමෙව අගමාසි, සො තික්ඛත්තුං ථෙරං අනුගන්ත්වා වන්දිත්වා පච්චාගඤ්ඡි, "තස්ස පන පුරිසස්ස උදකදානං අත්තනො මහා ඵලං භවිස්සතී" සො පීතියා පුබ්බසඤ්ජාතො හුත්වා ඉමං උදානං උදානෙසි;—

“අප්පො ච සඞ්ඝො ආසිං
සමප්පණ්ණා නහාපිතො ච මෙ,
බහුම්පි පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකං
අහො මෙ සඵලං ජීවිතන්ති”

සො තතො පට්ඨාය සබ්බකාලෙ අනුස්සරන්තො කාලං කත්වා තාවතිංසභවනෙ සොළසයොජනිකෙ කනකවිමානෙ සහස්සඅච්ඡරාසංපරිවාරිතෙ දිබ්බකප්පරුක්ඛසඞ්කිණ්ණෙ දිබ්බපොක්ඛරණිසම්පන්නෙ දෙවසිරිසම්පන්නො දෙවපුත්තො හුත්වා නිබ්බත්ති, අථායස්මා මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො දෙවලොකං චරන්තො උදකදායකස්ස විමානං සම්පාපුණි, සො ‘පි පරිවාරිකෙහි ආරොචිතො ථෙරස්සාගමනං සුත්වා ආගන්ත්වා වන්දිත්වා අඤ්ජලිංපග්ගය්හ අට්ඨාසි; අථ නං ථෙරො ගාථාහි පටිපුච්ඡි;—

“උච්චමිදං මණිථූණවිමානං
සමන්තතො සොළස යොජනානි,
කූටාගාරසත්තසතා උළාරා
වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාද සිච
දිබ්බා ච වීණා පවජ්ජන්ති * වග්ගූ
අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා,
දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසා උළාරා
නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො
මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී” ‘ති

“සො දෙවපුත්තො අත්තමනො මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො,
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති”
“ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ පතාපෙන්තෙ දිවාකරෙ,
පරෙසං භතකො පොසො අම්බාරාමං අසිඤ්චති.

අථ තෙන අගමා භික්ඛු සාරිපුත්තො‘ති විස්සුතො,
කිලන්තරූපො කායෙන අකිලන්තොව චෙතසා.
තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තං අවොචං අම්බසිඤ්චකො,
සාධු තං නහාපෙය්‍යං යං මමස්ස සුඛාවහං.

* පවදන්ති—කපච—

තස්ස මේ අනුකම්පාය නික්ඛිපි පත්තචීවරං,
නිසීදි රුක්ඛමූලස්මිං ඡායායං එකචීවරෝ.

තඤ්ච අම්බේන වාරිනා පසන්නමනසෝ නරෝ,
නහාපයිං රුක්ඛමූලස්මිං ඡායායං එකචීවරං,
අම්බෝ ච සිත්තෝ සමණෝ නහාපිතෝ
මයා ච පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකං,

ඉති සෝ පීතියා කායං
සබ්බං ඵරති අත්තනෝ,

තදේව එත්තකං කම්මං අකාසිං තාය ජාතියා,
පහාය මානුසං දේහං උපපන්නෝ 'ම්හි නන්දනේ,
නන්දනේ පවනේ රම්මේ නානාදිජගණායුතේ,
රමාමි නච්චගීතේහි අච්ඡරාහි පුරක්ඛතෝ"ති.

තං සුත්වා ථේරෝ තස්සාසයං ඤත්වා ධම්මං දේසේසි; දේසනාවසානේ දේවපුත්තෝ පරිවාරේහි සද්ධිං සෝතාපත්තිඵලේ පතිට්ඨහි ථේරෝ තතෝ ආගන්ත්වා තං පවත්තිං සත්ථු ආරෝචේසි; සත්ථා පුන තං වත්ථුං දේසේසි; දේසනාවසානේ මහාජනස්ස සාත්ථිකා ජාතා, ආනිසංසෝ චස්ස,—

සුසඞ්ඛතං ගන්ධරසූපපන්නං
නානාවිධං ඛාදිතසක්ඛරාදිං,
පිවන්ති කාලේ වරපානකං යේ
පානප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

අම්බවිමානවණ්ණනා—9.

පානකථාසොභගාථාය දුතියෝ පරිච්ඡේදෝ.

"වණ්ණේ යථා විගතවලාහකේ නභේ"ති උපස්සයදායකවිමානං තස්ස කා උප්පත්ති; භගවා රාජගහේ විහරති වේළුවනේ තේනසමයේන භික්ඛූ ගාමකාවාසේ වස්සං වසිත්වා වුත්ථවස්සා පවාරේත්වා භගවන්තං වන්දිතුං රාජගහං ගච්ඡන්තා අන්තරාමග්ගේ සායං අඤ්ඤතරං ගාමං පත්වා නිවාසට්ඨානං පරියේසන්තා අඤ්ඤතරං උපාසකං දිස්වා පුච්ඡුං "උපාසක ඉමස්මිං ගාමේ අත්ථි කිඤ්චි පබ්බජිතානං වසනට්ඨානන්ති,, උපාසකෝ පසන්නචිත්තෝ ථේරං වන්දිත්වා ඝරං ගන්ත්වා භරියාය සද්ධිං මන්තේත්වා ථේරස්ස වසනයෝග්ගං ඨානං පරිමජ්ජිත්වා තත්ථ ආසනානි පඤ්ඤපේත්වා පාදෝදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපට්ඨපේත්වා ථේරං පවේසේත්වා තස්මිං පාදේ

ඛොමුහෙන පදීපං පජ්ජාලෙත්වා පච්චත්ථරණානි පඤ්ඤපෙත්වා අදංසු; ස්වාතනාය ච නිමන්තෙත්වා තං දුතියදිවසෙ භොජෙත්වා පාන සාකාය ගුළපිණ්ඩඤ්ච දත්වා ථෙරං ගච්ඡන්තං අනුගන්ත්වා නිවත්තිංසු, සො අපරෙන සමයෙන සහ භරියාය කාලං කත්වා තාවතිංසභවනෙ ද්වාදසයොජනිකෙ කනකවිමානෙ නිබ්බත්ති; තං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ඉමාහි ගාථාහි පටිපුච්ඡි;

‘‘චන්දො යථා විගතවලාහකෙ නභෙ
ඔභාසයං ගච්ඡති අන්තලික්ඛෙ,
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං
ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො
මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං,
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

‘‘සො දෙවපුත්තො අත්තමනො මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො,
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති’’

‘‘අහඤ්ච භරියා ච මනුස්සලොකෙ උපස්සයං අරහතො අදම්හ,
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා සක්කච්ච දානං විපුලං අදම්හ.
තෙන මෙ තාදිසො වණ්ණො තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති,
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා යෙ කෙචි මනසො පියා,

තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවො
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී,’’ති

උපස්සයදායකස්ස විමානවණ්ණනා. 10

....

කොසෙය්‍යකප්පාසිකකම්බලානි
දුකූලපත්තුණ්ණකනාමකානි,
වත්ථානි සෙවන්ති සුභානි මය්හං
වත්ථප්පදානස්ස ඵලං වදන්ති.

එත් වත්ථදානනාම.

‘‘භික්ඛු පවෙචකබ්බස්ස දජ්ජා උත්තරසාටකං,
තෙනාහං රජ්ජං අලභිං නගරාජ’ති මෙත්තසුත්තං’’

කථං? අතීතෙ කිර බාරාණසියං එකො සෙට්ඨිපුත්තො භරියාසං වසමානො අනෙකදිවසං සෙනාපි [illegible] විහරති, තස්මිං සමයෙ එකො පච්චෙකබුද්ධො නදීතීරෙ චීවරකම්මං කරොන්තො අනුවාතං අපාපුණන්තො සංහරිත්වා ඨපෙසුං

ආරද්ධො. සො තං දිස්වා "කස්මා භන්තෙ සංහරිත්වා ඨපෙථා" ති ආහ, "අනුමොදනා නප්පහොති උපාසකා" ති තං සුත්වා කුලපුත්තො පසන්නචිත්තො "ඉමිනා භන්තෙ කරොථා" ති උත්තරසාටකං නමාමෙත්වා පච්චෙකබුද්ධස්ස පාදපිට්ඨෙ ඨපෙත්වා එවමාහ, "භන්තෙ ඉතො පට්ඨාය යත්ථ යත්ථෙව භවාමි, නිබ්බත්තනිබ්බත්තට්ඨානෙ දිබ්බං වත්ථං මෙ සබ්බකාලං භවතු, මා මය්හං විකලං හොතු, කායූපිකං වත්ථං නත්ථි සම්පජ්ජතුයෙවා" ති පච්චෙකබුද්ධො තස්ස අනුමොදනං කරොන්තො එවමාහ,

"ඉච්ඡිතං පත්ථිතං තුය්හං ඛිප්පමෙව සමිජ්ඣතු
සබ්බෙ පූරෙන්තු සඞ්කප්පා චන්දො පණ්ණරසො යථා.

ඉච්ඡිතං පත්ථිතං තුය්හං ඛිප්පමෙව සමිජ්ඣතු
සබ්බෙ පූරෙන්තු සඞ්කප්පා මණිජොතිරසො යථා,, ති

ඉමිහි ගාථාහි අනුමොදනං අකාසි, සොපි කුලපුත්තො යාවතායුකං ඨත්වා ඉතො චුතො දෙවලොකෙ නිබ්බත්ති, තතො චුතො බාරාණසිතො යොජනමත්තෙ ඨානෙ අඤ්ඤතරස්මිං අම්බට්ඨකුලෙ නිබ්බත්ති, සො වුද්ධිමන්වාය තස්මිං ගාමෙ නක්ඛත්තං සංඝුට්ඨං හොති, සො මාතරං ආහ, "සාටකං මෙ අම්ම දෙහි නක්ඛත්තං කීළිස්සාමී" ති" සා ධොතවත්ථං නීහරිත්වා අදාසි "අම්ම ථූලං ඉදං අඤ්ඤං දෙහී" ති' සා අඤ්ඤං වත්ථං නීහරිත්වා අදාසි, තම්පි පටික්ඛිපි, අථ නං මාතා ආහ. "තාත යාදිසෙ මයං ගෙහෙ ජාතා තාදිස්සො ඉතො සුඛුමතරස්ස පටිලාභාය පුඤ්ඤං නත්ථී" ති' සො "ලභනට්ඨානං ගච්ඡාමි අම්මා" ති "පුත්තක අහං අජ්ජෙව තුය්හං බාරාණසිනගරෙ රජ්ජපටිලාභං ඉච්ඡාමී" ති සො "සාධු අම්මා" ති මාතරං වන්දිත්වා පදක්ඛිණං කත්වා ඝරා නික්ඛමි, මාතා පුත්තං නික්ඛන්තං දිස්වා චිත්තවසානුරක්ඛිකාති න කිඤ්චි ආහ, සො පන පුරිසො "යදි පුඤ්ඤං අත්ථි ඉච්ඡිතං සාටකං ලභිස්සාමී" ති පුඤ්ඤනියාමෙන චොදියමානො ගාමතො නික්ඛමිත්වා බාරාණසිං පත්වා උය්‍යානෙ මඞ්ගලසිලාපට්ටෙ සීසං පාරුපිත්වා නිපජ්ජි, සො ච බාරාණසිරඤ්ඤො කාලකතස්ස සත්තමො දිවසො හොති, අමච්චා රඤ්ඤො සරීරකිච්චං කත්වා රාජඞ්ගණෙ සන්නිපතිත්වා මන්තයිංසු "රඤ්ඤො එකා ධීතා 'ව අත්ථි, පුත්තො නත්ථි, අරාජිකං රජ්ජං නාම න තිට්ඨති, කො රාජා හොති" ති, "ත්වං හොහි ත්වං හොහී" ති අථ පුරොහිතො තෙ ආහ, "බහුකං ඔලොකෙතුං න වට්ටති, හන්ද මයං දෙවතා ආරාධෙත්වා ඵුස්සරථං විස්සජ්ජෙස්සාමා"

'ති, තෙ "සාධූ" 'ති එකච්ඡන්දා හුත්වා එකං මඞ්ගලරථං සුසොභිතං සුසජ්ජිතං කත්වා චතුජාතියගන්ධෙන පරිභාවිතාය භූමියා විතතත්ථරණං පඤ්ඤපෙත්වා උපරි චෙලවිතානං බන්ධිත්වා තත්ථ පතිට්ඨාපෙත්වා නානාපිතමණ්ඩිතෙ චත්තාරො කුමුදවණ්ණෙ සින්ධවෙ යුගම්හි තතප්පදෙසෙ ආකාසෙ උපට්ඨිතරථස්ස සමීපෙ ඨපෙසුං, පඤ්චවිධං රාජකකුධභණ්ඩං රථෙ ආරොපයිංසු;—

"ඡත්තං චාමරමුණ්හීසං ඛග්ගං සොවණ්ණපාදුකං,
ඉමානිපඤ්ච භණ්ඩානි රාජූනං අභිසෙකිනන්ති"

සෙතච්ඡත්තං රථමජ්ඣෙ උස්සාපෙත්වා මාලාගන්ධවාසදීපධූමාදීහි පූජෙත්වා දෙවසක්කාරබලිං සඞ්ඛරත්තිං අකංසු සකලනාගරා පාතො'ව සකලනගරං දෙවනගරං විය අලඞ්කරිත්වා සමුස්සිතධජපතාකානි උප්පලපදුමපුණ්ඩරීකකුමුදපුණ්ණඝටා ච කදලියො ච ඨපෙත්වා සුන්හාතා නානාවණ්ණවත්ථාභරණාදීහි අලඞ්කරිත්වා රාජකුලං පවිසිත්වා අට්ඨංසු, සබ්බෙ අමච්චබ්‍රාහ්මණගහපතිකා ච උරෙන නිපජ්ජිත්වා "සාමි රථ දෙවරාජ මයං ඉදානි අනාථා අරාජිකං රජ්ජං නායිච්ඡති, අම්හාකං සෙතච්ඡත්තස්සානුච්ඡවිකං රජ්ජසාමිං දෙහී" 'ති යාචිත්වා සබ්බතූරියානි වජ්ජිංසු, අථ තෙ අස්සා සයමෙව ගීවං ඔනමෙත්වා රථයුගං උක්ඛිපිත්වා රාජභවනං පදක්ඛිණං කත්වා තතො නික්ඛමිත්වා අලඞ්කතමග්ගෙන රථං නෙත්වා පාචීනද්වාරාභිමුඛා ගච්ඡන්ති, රථා යාව සරාජිකා සබ්බානි තූරියානි පුරතො වජ්ජන්ති, අරාජිකා පන සබ්බානි තූරියානි පච්ඡතො වජ්ජන්ති, තස්මා මනුස්සා දුස්සරථං විස්සජ්ජෙත්වා පච්ඡතො තූරියානි පග්ගණ්හාපෙසුං, රථො පාචීනද්වාරෙන නික්ඛමිත්වා උය්‍යානාභිමුඛො පායාසි, අමච්චාදයො උය්‍යානාභිමුඛං ගච්ඡන්තං රථං දිස්වා "නිවත්තෙථා" 'ති ආහංසු, පුරොහිතො "මා නිවත්තයිත්ථ යං ඨානං ගමිස්සති තං ඨානං සබ්බෙ මයං අනුගච්ඡිස්සාමා" 'ති ආහ, රථො උය්‍යානං පවිසිත්වා කුමාරං පදක්ඛිණං කත්වා ආරොහනසජ්ජො හුත්වා අට්ඨාසි; පුරොහිතො කුමාරස්ස පාරුපනකණ්ණං අපනෙත්වා පාදතලානි ඔලොකෙන්තො භවය තුමෙසො "තිට්ඨතු අයං දීපො ද්විසහස්සපරිවාරෙසු චතූසු මහාදීපෙසු එසො රජ්ජං කාරෙතුං යුත්තො" 'ති වත්වා "තෙනහි එකප්පහාරෙනෙ'ව සබ්බතූරියානි පග්ගණ්හථා" 'ති, තස්ස ඔහිජා තනපඤ්චං යාවතික්ඛත්තුං තූරියානි පග්ගණ්හාපෙසි, අථ කුමාරො මුඛං විවරිත්වා ඔලොකෙත්වා "කෙන කම්මෙන ආගතත්ථ තාතා" 'ති ආහ, "දෙව ඉදං රජ්ජං තුම්හාකං පාපුණාතී" 'ති, "තුම්හාකං රජ්ජ කහන්ති,,

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

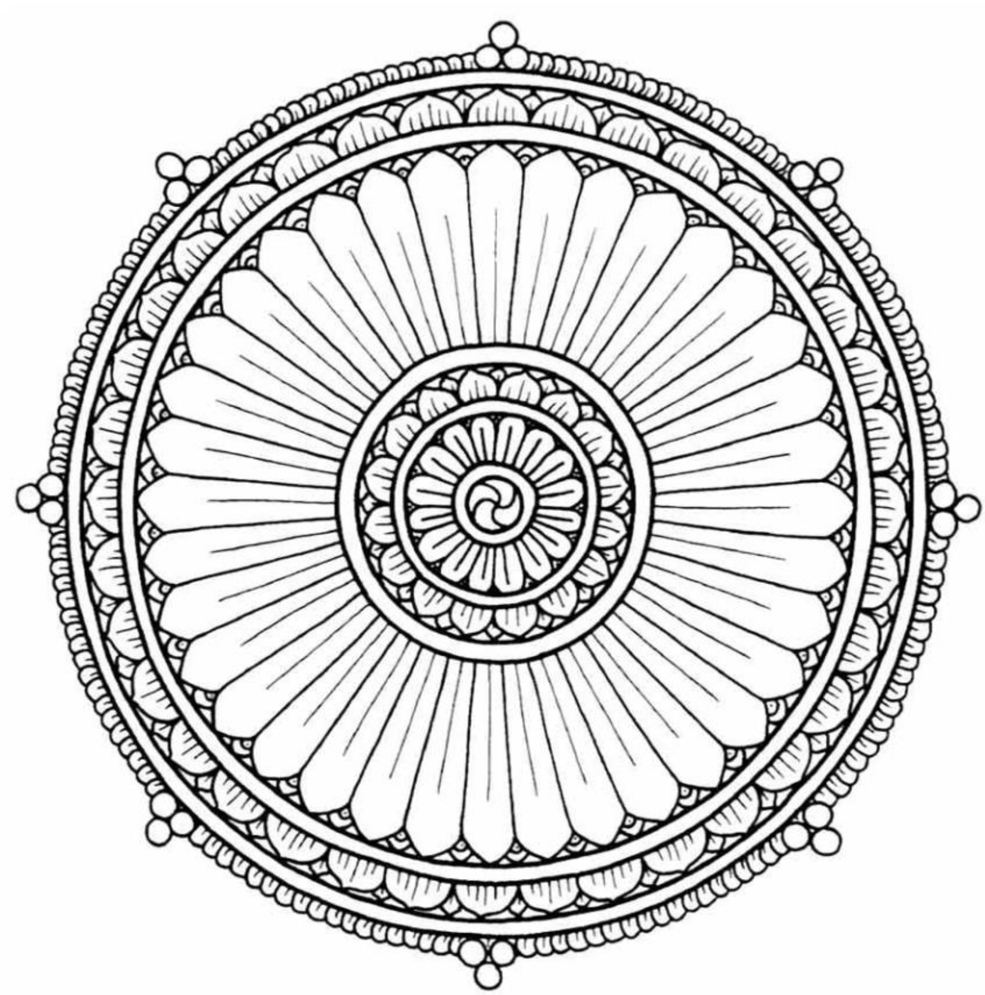

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු